№ 152 פרייז 2 קאפ. Lodzer Tageblatt.

לאָדזער טאַגעבלאַט

אבאנעמענטס-פרייז: אין רעדאקציע: א יאהר 8 רובל, א האלב יאהר 4 רובל, א פערטעל יאהר 2 רובל, א חודש 70 קאפ. אין אויסלאנד: א חודש 1 רובל 20 קאפ. ענדערן דעם אדרעס קאסט 15 ק. אדרעס פון דער רעדאקציע און אדמיניסטראציע: Лодзь, Петрковская 16. אדרעס פאר דעפעשען: Лодзь. Тагеблатъ ::

רעדאקציע און אדמיניסטראציע
פעטריקויער 16, טעלעפאן 867.
פיליע אין ווארשוי:
ח. רייזנער, טווארדא 28, טעל. 17-68.

אנאנסען-פרייז: א שורה פעטיט אין טעקסט 1.20 ערשטע און דריטע זייט 60 ק. לעצטע זייט 80 קאפ., גראטולאציאנען פערלאבונגס און חתונות-אנזאגען 1-טע זייט 1.50—לעצטע זייט 1 רובל. ניט אנגענומענע ארטיקלען ווערען ניט צוריקגעשיקט. פאר׳ן אינהאלט פון אנאנסען איז די רעדאקציע ניט פעראנטווארטליך. ::

(1) 14 יולי 1914. דינסטאג כ׳ תמוז תרע״ד זיבענטער יאהרגאנג

דער צעהנטער יאהרצייט פון טעאדאר הערצל.

צעהן יאהר.

„ווען איהר ווילט—האט הערצל שטאלץ געזאגט דעם יודישען פאלק — איז עס נישט קיין לעגענדע״

און דאס יודישע פאלק האט אויפמערקזאם געהערט די שטאלצע ווערטער פון לעגענדארישען העלד, פון מעכטיגען ריעז און שטיל, און ווערטער געענטפערט:

— מיר ווילען! מיר ווילען. ווערען א פאלק!

און צעהן יאהר זענען אריבער, צעהן שווערע, טרויעריגע יאהר פול מיט בלוטיגע בלבולים און רדיפות, פול מיט פלאגעגישען און יאגענישען.

צעהן יאהר זענען אריבער און פון אונטער די אונגעהויערע צרות, דעם מאטערען יאך און דריקענדען לאסט אפער הויבט אן שפראצען א נייע יודיש לעבען...

— מיר ווילען! מיר ווילען ווערען א פאלק.

הערצעל׳ס רוף האט זיין פעולה געטהון: די זוימען, וואס ער האט פערזייט בכל תפוצות ישראל האבען פרוכטען געבראכט...

נאר ביסלעכווייז, ביסלעכווייז, שריט ביי שריט געהט דער פראצעס: מיט לאנגזאמע, זאכטע שריט נעהען מיר ווייטער: מיר געהען ווייטער!

מיר געהען ווייטער אויפ׳ן וועג פון אויפלעבונג, פון ווערען א פאלק.

איידער מיר וועלען א לאנד האבען—האט הערצעל ערנסט געזאגט—מוזען מיר פריהער א פאלק ווערען!

און דער פראצעס פון ווערען א פאלק ווערט פערווירקליכט.

פון א לאנד זענען מיר נאך וויים, זעהר וויים!

אין משך פון די 10 יאהר, זייט דער גרויסער אונשטערבליכער יוד איז אוועק איז די ציוניסטישע בעוועגונג נישט ווייטער געגאנגען און די הויפט-ארביים פון הערצעל׳ס יורשים איז געווען אויפצוהאלטען די גרויסע ירושה, וואס דער ניגאנט האט איבערגעלאזען...

פון א לאנד זענען מיר נאך וויים, זעהר וויים!

אָבער א פאלק ווערען מיר יאָ!

מיר לעבען אויף, די עצמות היבשות ווערען בעהויט און בעפלייצט; דער אויסגעמרוקענער יוד בעקומט בלוט; דער איינגעהויקערטער יודישער רוקען גלייכט זיך אויס; דער פערקנעכטעטער יודישער מח יפית׳ניק ווערט אלץ ועלבסשטענדיגער; דער יוד בעקומט זיין זעלבסטווירדע, זיין זעלבסטגעפיהל, זיין שטאלץ, זיין ווילען, זיין אמביציע!

דער יוד לעבט אויף, מיר ווערען א פאלק!

ביסלעכווייז קומט פאר דער פראצעס, שריט ביי שריט נעהען מיר אויפ׳ן וועג פון נאציאנאלער אויפלעבונג, נאר מיר געהען ווייטער אויף דעם וועג און מיט קרעפטען!

אויף אלע געביעטען פון אונזער לעבען, סיי אין קולטורעלער, סיי אין פאליטיש-סאציאלער, סיי אין עקאנאמישער הינזיכט, וואו מיר זאלען נאר אונזערע אויגען נישט ווענדען—אומעטום קאנען מיר אנטאפען די ענדערונגען צום בעסערן אין אונזער פאלק.

מיר לעבען אויף פיזיש, מיר וואכען אויף מאראליש, מיר בעפעסטיגען זיך עקאנאמיש, מיר פערנעהמען אויך אנ׳ארט אין פאליטישען לעבען — מיר לעבען אויף!

און וועלען מיר אויפלעבען, וועלען מיר א פאלק ווערען, וועלען מיר אונזער געשיכטע שמידען — וועלען מיר שוין געפינען וועגען און מיטלען זיך אויסצולעבען.

צי אויף א טעריטאריע, אדער אין ארץ-ישראל, צי אין איין לאנד, אדער אין א סך לענדער—וועלכע פארם די יודישע אויפלעבונג זאל אין איהר לעצטען סטאדיום נישט אננעהמען—דאס איז נישט וויכטיג.

דאס וועט שוין די געשיכטע און די ארומיגע אומשטענדען צוזאמען מיט׳ן ווילען פון פאלק שפעטער בעשטימען.

מיר דארפען קודם כל א פאלק ווערען!

און דאס ווערען מיר.

צעהן יאהר זענען אריבער זייט דער גרויסער יוד האט אויף אייביג זיינע ליכטיגע אויגען צוגעמאכט, נאר זיינע פייערדיגע, נביא׳ישע ווערטער קלינגען ביז היום: זיי קלינגען און זענען ווי אנ׳עמוד האש אין דער מדבר, וואס ווייזט אונז דעם וועג צו געהן.

מיר הערען די ווערטער קלינגענדיג אין אונזערע אויערען:

— ווען איהר ווילט—איז עס נישט קיין לעגענדע!

יא, די יודישע אויפלעבונג איז נישט קיין לעגענדע!

לאזאר כהן.

ד״ר מ. ירדני.

משה.

(צו הערצל׳ס יאהרצייט).

אין דער קנעכטשאפט איז ער געבוירען געווארען, צווישען די ליידענדע ברידער, ביי די אונטערדריקטע.

דאך פריי, אויף דער הויך, ביי׳ם קעניגס-הויף איז ער אויפגעוואקסען, אין מאכט און גלאנץ, געוואוינט צו הערשען און צו בעפעהלען.

און ער האט אראבגענידערט צום פאלק און איהם געזעהן, ווי ער ווערט פערביטערט אין דער עבודת פרך ביי פרעה. און די בני ישראל האבען גע-קרעכצט אונטער זייער יאך.

און ער האט דערפיהלט דעם שמערץ און די שאנדע פון שקלאפעריי.

דא האט זיך פאר איהם ענטפלעקט גאט, דער בורא עולם, און אין זיין הארצען האט אויפגעפלאקערט דאס הייליגע, אונפערלעשבארע פייער.

און ער האט געקערט צום פאלק וועגען דער פרייהייט און דעם לאנד פון די אבות. די בני ישראל אָבער האבען נישט הערען געוואלט, א טייל זענען גע-ווען פערמוטשעט און מיד פון דער שרעקליכער ארבייט און א טייל—וואס און פויל געזעסען ביי׳ם סיר הבשר...

און זיי האבען איהם נישט געגלויבט און האבען צו איהם גערופען: „מי שמך?״

און די פון די בני ישראל, וועלכע זענען געווען נאהענט צום מלכות, האבען איהם פארגעווארפען, אז ער דערנידעריגט זייער אנזעהן ביי פרעה׳ן און גיעט אין די הענד פון די יודישע שונאים א נייע שווערד...

דאן האט איהם גאט געשאנקען א שטעקען און דעם כח מופתים צו מאכען. און ער האט די מופתים בעוויזען פאר די מצרים און פאר די בני ישראל.

און די בני ישראל האבען זיך אויפגעכאפט פון זייער פערשלאפקייט און פון א מחנה שקלאפען זענען זיי א פאלק געווארען. און משה האט זיי ארויסגעפיהרט פון דער קנעכטשאפט און זיי געפיהרט אין לאנד פון פרייהייט.

און ער האט דאס פאלק געפיהרט אין דאס צוגעזאגטע לאנד. דער וועג איז אָבער געווען לאנג און פול מיט דערנער. און דאס פאלק האט געמורמעלט און געווען אונגעדולדיג און די קליינע מענשליכע האבען געגלוסט נאך די טעפ פלייש... און דאס פאלק האט געמורמעלט געגען משה.

און די מרגלים האבען שלעכטס דערצעהלט וועגען לאנד, אז דאס פאלק, וואס וואוינט דארט איז שטארקער פון די בני ישראל.

און די בני ישראל האבען געשריגען צו משה׳ן: פאר וואס האסטו אונז פון דער קנעכטשאפט ארויסגעפיהרט, כדי אונז מיט אונזערע קינדער צו פער-שמאכטען אין מדבר!

און דער פיהרער איז געווארען מיד, זיין גייסט פערווירט און זיין הארץ צו שוואך.

און ער איז אפגעטראטען פון צוגעזאגטען לאנד, כדי דעם הונגער און דעם דורשט פון פאלק צו שטילען. א ספק האט זיך אין איהם פערגנב׳עט — אויף איין מינוט.

און גאט האט צו איהם גערעדט: גרייט זיך צום טויט. דען נישט דו וועסט דאס פאלק אין לאנד פיהרען. און משה האט געזעהן דאס לאנד פון דערווייטענס און איז געשטארבען. און אלע בני ישראל האבען איהם בעוויינט.

מאקס נארדוי וועגן ד״ר הערצל.

(פון אונזער פּריוואַטער קאָרעספּאָנדענט).

דער צעהנטער יאהרצייט פון ד״ר הערצל אין פאריז האט איבערגעלאזען א טיפען איינדרוק אויף אלעמען.

דער יאהרצייט פון ציוניסטישען-פיהרער הויבט זיך אן מיט א „הזכרה״, און נאכדעם האלט ד״ר מארמארעק א הקדמה-רעדע. ער רעדט ווארים, אויסגעמישט מיט טרעהרען און האפנונג, וואס בייטען זיך אויף זיין בלייך-געווארענעם געזיכט. אין קורצע אָבער ריהרענדע ווערטער שטריכען מאהלט ער די גרויסע פּאָעטישע פיגור, וועלכע פעהלט שוין 10 יאהר—דער ערשטער עטאפּ פון א דור— אין ציוניסטישען לאגער.

די צווייטע העלפט הויבט זיך אן מיט אנ׳ „אל מלא רחמים״ בעגלייט פון מיעף-ערגעלען, קירכליכען פוס-הארמאניע.

ד״ר נארדוי בעוויזט זיך. ער הויבט אן שטיל, בעדייַנקליך, פארזיכטיג, באלד אָבער העכער, איספּראָוויזירענדער און טעמפּעראַמענטפולער.

די אלטע ענימער—זאגט ער— פלעגען נאכ׳ן מענשען׳ס טויט איהם שטעלען א בית-דין, וואס האט געהאט די פליכט „אבצווועגען״ דעם טויטענ׳ס נשמה. אין איין וואג-שאל זענען אריינ-געלייגט געווארען דעם טויטענ׳ס מעלות און טוגענדען און אין צווייטען—זיינע חסרונות און זינד און לויט׳ן וואג-שאל האט מען דעם מת פער׳משפט צו גיהינום, אדער גן-עדן.

דער לעבעדיגער בית-דין פון הערצל׳ן האט אויך זיין נשמה אבגעוואויגען און הויך מעלות און טוגענדען האט ער נאך דערוויַיל גארניט געפונען.

זעהר פּאָעטיש, אין זיין געטאַקטער בילדליכער שפּראך גלייכט צו ד״ר נארדוי הערצל׳ן צו דער לעגענדארער פלאנצונג „אלאָע״ וואס לעבט אָב הונ-דערט יאהר אָהן בליטהען. קיין איינ-ציגער חנד׳ל, קיין בלימעל, קיין שטי-קעל עפעקט. פערמינדערט נישט און האקט נישט איבער איהר אונפרוכט-באַרער מאנאטאניע, וואס דויערט אזוי גאנצע הונדערט יאהר. פלוצלונג, אומ-גערייכט, וויקעלט זיך פאנאנדער דן ווילדע פלאנצונג אין א שענע פאר-בענרייכע בלום, עפענט אויף ווי א געטליכער בעכער איהרע צווייגען, טייכען גאנצע פון פער׳שכור׳ענדער פארפיום שטראמען ארויס פון דער ענטציקענדער בלום און א וואונ-דערליכער ריח-ניחוח פילט אן די לופט מיט ווילד-קייט און לייַדענשאפט. דאס דויערט אָבער נישט לאנג. און די פלאנצונג, וואס האט צוגעגרייט איהר לעצטען און איינציגען עפעקט גאנצע הונדערט יאהר, ווערט נאך דריי טאג בליהונג פערוועלקט און די אויסגעפוצטע „געט-ליכע בלה״ פאלט ארונטער פון איהר

צווייַג ווי דער דיאדעם פון קעניגליכען קאפ.

די בלום איז פערשטעהט זיך „דער ביבלישער נביא הערצל מיט זיינע גרויסע שווארצע אויגען״!

פאר מיר—זאגט ווייטער ד״ר נארדוי—בעשטעהט הערצל׳ס טעטיגקייט פון פיער פונקטען: 1) צוריק צום יודענ-טהום, 2) די ארגאניזירונג פון די יודען, 3) די איבערפלאנצונג פון די יודען אין זייער היסטארישער היים און 4) דאס וואס מ׳פערגעסט אפט—די בעציהונגען צווישען יודען און ניט יודען.

ענטוויקלענדיג דעם ערשטען פונקט זאגט ער, אז די „פריי-דענקער״ וועלען סוף כל סוף איינזעהן די שענקייט פון די יודישע מנהגים און טראדיציען; די ארטאדאקסיע וועט אויך א ביסעל נאכ-געביגער ווערען און די „אפּאָרטוניסטען״ וואס נעהן צווישען די צוויי אפּאָזיציא-נעלע שטראמען וועלען גאנץ איינפאך— ווי די אמת׳ע קאַוואַליערען—געבען ביידע ארימס די צוויי שענע דאמען.

וואס נעהן פון ביידע זייטען, רעכטס די „ארטאדאקסען״ און לינקס די „פריי-דענקער״.

ד״ר נארדוי דערמאהנט די צייטען ווען הערצל האט געהאפט אויף עפעס א קאטאסטראפאלע געשעהעניש״ איבער-צופלאנצען דאס גאנצע יודישע פאלק אין ארץ-ישראל. אויך ער—דער רעד-נער—האט געגלויבט אין די פירות פון דער בלינדער, נאאיווער האפנונג. ס׳איז געווען שעון, עפעקטפול, הערא‏איש און מ׳האט געוואלט עס זאל אזוי זיין. היינט אָבער, האט ער זיך שוין אויפגעכאפט פון דעם זיסען שלאף און זיך ארומ-

געזעהן, אז אין דער ממשות׳דיגער וועלט, איז ניט אלץ ווי אין חלום...

ד״ר נארדוי פערענדיגט זיין פראכט-פול-גייסטרייכע רעדע מיט דער בע-קאנטער ביבלישער סצענע ווען משה שטעהט, די הענד און די אויגען צום הימעל פערריסען און בעט דעם „אל-צבאות״, אז ער זאל די יודען כח געבען אין זייער מלחמה מיט די סטראטעגישע, ערפאהרענע עמלקים... און דאס פאלק, לויט ווי משה׳ס הענד זענען אין דער הויך אדער פאלען ארונ-טער, פערליערט אדער געווינט די מלחמה...

און מאהלענדיג די אנטיקע, טראַ-גישע סצענע, וואס ער ווענדעט אן אויף הערצל׳ען, בעקומט ער אליין די שטראהלענדע שענקייט פון א מאדער-נעם שנעע-ווייסען משה, ווענטענס אויגען עס שפריצען מיט פונקען, און צינדען אן מיט ענטוזיאזם און פייער די הער-צער פון פולען זאל—„לאנקרי״.

נ. פראנק.

זיין גייסט.

(שטימונגס-שטריכען).

און עס קומט א מאל א שעה, א טרויעריגע בין השמשות שעה, ווען דער לעצטער ליכטיגער שטראהל פערלעשט זיך, ווען אין דער ליידיגקייט פון דער ווייטער וועלט—גייט עפעס א ציטער און געהט אוים מיט אנגסט, ווערט פערהוילען ווי א לעצטער קלאנג... און דאן זיצט א יונגער יוד, א מידער, א צובראכענער אין זיין ענגען צימערעל ביחידות. ארום—טוליען זיך די אימה׳-דיגע נאכט-שאטענס און די נשמה וואכט אויף, גארט און בענקט צו עפעס, אין טיפעניש פון הארצען מאהנט עפעס, און א שווארצער מלאך בעוויַיזט זיך, זאגט איבער דיר א שווארצען שפרוך, און דו דערזעהסט פאר זיך א לאנגען פינסטערען, פוסטען וועג, וואס ציהט זיך אין דער ווייטער מדבר, און דאן גיעט עפעס אין מח א ציטער, און א ביטערער געדאנק וועקט זיך און פייניגט, וואַכסט דיין טאג, דיין שעה, און זעהסט זי נישט. און דאן בן-אדם, אויב דו ווילסט א טרייסט געפינען, זוך—אין א ליכטיגען שטערען וואס האט דיין שווארצען וועג ווען עס איז בעשיינט — דערמאהנען, בלייב שטיל, רייד קיין ווארט, פערררוק דיך אין א ווינקעל, בלייב זיצען ווי אנ׳אבל, זאל דיין נשמה זיך אין שווארצע טרויער-געדאנקען איינ-הילען, און מיט ציטערדיגע ליפען רייד ארויס שטיל דאס ווארט:

— הערצל!

לאנג לאנג, זיך און שוויַיג, בלייב שטום ווי דער טויט, פיהלען וועסטו דערמאלט, וואס א יונגער יוד דארף פיהלען.

שווארץ און לאנג איז דיין וועג, פערוואָרפען מיט דערנער און שטיינער, און דו בלאנדזשעסט יאהרען, אהן א טרייסט, אהן א רוח, שוין לאנג פערגעסען האסטו די צייט פון דיין וואנדערען, דעם רוקען צו דער ערד געבויגען, די אויגען אין קאפ געזונקען, מיט ציטערדיגע פיס, וואס שטרויכלען זיך אלע וויילע, די הענד אין דער פינסטער געשטרעקט, און שווארץ איז דער הימעל איבער דיין קאפ, די שטערען זענען אין חושך געהילט, און קיין שטראהל בעלייכט נישט דיין וועג.

און פלוצלונג, ווער ווייסט ווי אזוי דאס איז געשעהן! ווער ווייסט ווי אזוי דער שטערען האט זיך בעוויזען! און עס פלאקערט אויף ווי א בליץ אויף דיין הימעל. און א מעכטיגע שטימע האט די פוסטקייט געשפאלטען, בע-וויזען האט זיך א ליכטיגע געשטאלט.

— הערצל!

און דערהערט האבען הימעל און ערד א ביטער געשריי, א געשריי פון א הארץ וואס איז פול מיט דעם צער פון זיין פאלק, א הארץ וואס האט אנ-געהויבען פיהלען זיין איינענעם וועהטאג, און שרעקליך איז דער געשריי געווען, דאס איז געווען א קול פון א מלאך. וואס האט דיינע ליידען אין הימעל דערפיהלט, און זיך צו דיר בעוויזען, געזעהן האט ער דיין רוקען איז גע-בויגען, דיין וועג איז פערשאלטען, דיין הארץ פיהלט נישט, דיין מח איז אויס-געטריקענט און טראכט נישט. אויס-געגאנגען יעדער מחשבה׳לע, און ער האט דיינע יסורים נישט געקענט אריבערטראגען, איז ער געשטאנען און גערופען און גערופען, דיר געוואלט דערמאהנען, אז האסט אליין א הארץ, אז ערגעטס ווייט שטעהט דיין היימעל, און דיין גארטען ווארט אויף דיר, און דארט האסטו א מאל רוה געפונען, נאר צו מעסט זענען דיינע אויערען געווען, צו פערשטיינערט דיין הארץ, און גע-קוקט האסטו און נישט פערשטאנען וואס דו זעהסט, געהערט און נישט גע-וואוסט וואס דו הערסט, און די אויגען האסטו געעפענט ברייטער, נאר געקוקט ווייטער ווייטער, און נישט געזעהן ארום זיך.

און לאנג לאנג האט דער מלאך צו צו דיר גערופען. נאר פערוואגעלט איז די אומה געשטאנען, און זיינע שמער-צען נישט געקענט בעגרייפען. און וועה וועה, ער איינער האט אלע אייערע צרות אין הארצען געטראגען און זיינע שמערצען האט קיינער נישט פערשטא-נען צו לינדערען, ביז. ביז געקראכט האבען די הימלען, די ערד האט גע-ציטערט. און פערלאשען זענען צוריק די שטראהלען, דאס איידעלע מלאך-הארץ האט אזוי פיעל שמערצען נישט געקענט אין זיך האלטען, און עס האט געפלאצט...

און אין די שטילע אווענדען, ווען דו ביזט אליין—יונגער יוד—מיט זיך, ווען דו דערפיהלסט אלעס, וואס מיט דיר איז געשעהן פאר דער צייט, וויפיעל דו האסט שוין געבלאנדזשעט און נישט דערגרייכט, וויפיעל חלומות דו האסט געחלום׳ט און קיין איינער איז נישט מקוים געווארען, וויפיעל געטער דו האסט זיך שוין געשאפען און אלע זענען דיר אונטער די הענד צופאלען, און דאן וועט פאר דיינע אויגען ערי-שיינען א געשטאלט מיט ליכטיגע קלארע אויגען, וואס וועט דיר וועלען טרייסטען און לינדערן דיינע שמערצען. דאן ווארף אראב דיינע שיך, בלייב שטעהן אין ווינקעל געהילט אין שווארצקייט, קניה פאר איהם, און וויין דיר אוים דאס הארץ, און זאלען די טרעהרען פון דיינע אויגען רינען, וויש זיי נישט אב, נאר שטרעק אוים די הענד צו דעם מלאך און בעט ביי איהם הילף, וויַיל ווייס, פאר דיר שטעהט זיין גייסט! דער גייסט פון גרויסען הערצל!

ב. תפוזת.

משה בראָדערזאָהן.

די הערצל-לעגענדע.

(פראַגמענט.)

עס איז אַ לעגענדע, אַ יונגער-לעגענדע פון טרוימען און לעבען געוועבט;
אַ ליעד—ווי אין לעבען, ניט לאנג, האט אַנ'אָדלער אריבער די וואָלקענס געשוועבט,

אריבער די וואָלקענס פון צער און גרויזאם מיט אָדלעריש פרייקייט און דרייסט,
געשטיגען מיט זיכערקייט הימלען-חלומות, און ברידער פאַרעלענדט געטרייסט...
און—וויים נישט דעם אמת! די ווילסט איהם נישט גלויבען, נישט גלויבען,
פאַרשילטען דעם טויט!

דיין הארצען—נישט גלויבען, וואס קלעמט אינ'ם טרויער, אין אבל'דיג טרויער
און וועהט!

— ווי אלעם, ווי אלעס פערגעהט!
— דער יודישער אָדלער איז טויט!...

עס איז אַ לעגענדע, פון טרוימען געפלאָכטען, אַ ליכטיג לעגענדע פון הארץ,
פון העלדישען אָפּפער און ליבע געאייניגט, געהילטע אין טרויער, אין שמארץ:
ווי פלוצים דער אָדלער מיט אייגען-ענטציקונג פון מורח פאַר'חלום'טער נאכט—
האט שטיל אויפ'ן וועג צו אַ הײם-פעלו די אויגען, די מיערינגע אויגען פאַרמאַכט...

— אַ קרבן — אַלײן זיך געבראַכט!
— אַ קרבן אַ מיערער פאַרשמאַכט!...

און טראַבטען עס טראכט זיך פון וואונדער-לעגענדע די ענדע געקומען איז פריה;
דער אָדלער האט פריה זיינע פליגלען געזונקען אין שטורמיש בעגייסטערטען
פליה —

און אויגען פערמאכט פאַר דער צייט, פון דערוויטענס, — פון הארציג גע-
חלום'טען צחק ...

און—ווייטער, דער עמוד האש איז פאַרלאָשען אין שווערען און פינסטערען וועגן...
און טראַבטען עס טראכט זיך: דער וועג איז פאַרלאָרען, אין נעפעל בעהאַלטען
פון פיין,

פון אומגליק, וואס לויערט אַרום דיינע ברידער, געזונקען וואס ס'לוכטיגע שיין!
— די ברידער—זיי בענקען נאָך דיר!
— די ברידער—זיי בענקען נאָך דיר!

עס איז אַ לעגענדע, אַ יונגעד-לעגענדע פון יודישען הארצען בעוויינט!
זיין פנים—פון משה רבינו, דעם פיהרער—מיט שטראַהלען פון טרויער בע'חנ'ט.
אַ הערצל-לעגענדע—אַ הארציג קאַפּיטעל, פון אייביגען וואנדערער-איד
אַנ'אומעדיג ליעד פון'ם יונגענדליך האָפען, פון שמחה'דיג טרעהרען אַ ליעד —
וואס זינגט זיך נאך איצטער... דער ניגון—דער זעלבער... דאָסזעלביגע טרוימע-
ריש ליעד,
מיט טרויער בעהאָפטען נאָכ'ן טויט פון אָדלער... דאס זינגען געוואָרען איז
מיער . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — —

דער פנים—בעשטראהלט. ווי ביי משה רבינו... מיט אומעט און וועהטאָג אַ מער,
אַ ים פון דער שטומקייט און אויגען — פול ליידען!... איך קוק אויפ'ן בילד און
איך קלעהר:

„אַ גליקליכער איז ער—דער יודישער אָדלער, און זיכער—זיין טויט איז אַ טרייסט:
ווען זעהען ער וועהט מיט די אומעדיג אויגען די ליידען פון איצטער... ווער
ווייסט, —
הער ווייסט. צי פון יאוש און פיין
וואָלט אַ האָפנונג געוואָרען—און זיין!—

אויף הערצל'ס קבר.

(וויענער איינדריקע).

ווען אויף דעם געוועהנליכען יודען, אויף דעם גושט ציוניסטען האט עפּעס איבער-געלאָזט אַנ'איינדרוק פון גאנצען חוי-תאָ בעת'ן עלפטען ציוניסטען-קאָנגרעס אין ווין איז עס געוועזן—דער קאָלעקטיווער בעזוך אויפ'ן קבר פון טעאָדאָר הערצעל.

דאָס איז אַזאַ איינדרוק וואָס שיידט זיך איין שאַרף אין מוח און אין דו נע-פּוהלען, וואָס קריצט זיך איין טיעף און זברון און ווערט אייביגערענט אויף אחבונג און אַלע ווינקעלעך פון מענשענס הארצען, פון דער נשמה.

פערגעסען דעם איינדרוק קאָן מען בשום אופן נישט; עס איז אפילו אונמעגליך, אַז ער זאל אַ בוסעל אָבגעקווישט ווערען, אַ בוסעל שוואַכער ווערען.

איך געדענק: דאָס וועטער איז שוין געווען, פרעכטיג. די זון האט מיט אַ פיי-לער האנד גאָלדענע נאָלדענע" שטראַהלען אויף דעם טויזענד-קעפיגען עולם בעשאַ-טען אין דער הונד האט זיך בעטוחט, אַז די שטראַהלען זאָלען מוט זעהר חוך אויפ'ן וועג נישט לעסטיג ווערען...

און געשלאָסענע רייהען, צו דריי פערזאָן אין אַ שורה איז מען געגאַנגען. שטול, רו-הוג, זיך נישט געשטופּט און נישט גע-יאָגט, און אַ מוסטערהאַפטער אָרדנונג. אַלע זיינען אַנגעפילט מוט אַ זעלטען פייערלי-כער שטומונג, אַ יראת הכבוד. אַ חלוני-קייט האט עפּעס געשוועבט איבער אַלעמען...

דער גראַנדיעזער פייערליכער צוג איז געגאַנגען און דער עולם איז אַלץ גרעסער געוואָרען. די רייהען האָבען זיך פערמהערט און אַנ'אונענדליכע לאַנגע מענשענקייט האט זיך געצויגען איבער די גאַסען און וועגען, וואָס פיהרען צום בית עולם.

און אָט הויבט מען זיך אָן צו דער-נעהנטערן צום בית עולם, די שטומונג ווערט פייערליכער. דאָס הארץ הויבט אָן קלאַפּען. דאָס בלוט צורקולורט חעפּטיגער. אַלע ווערען דורכגעדרונגען מוט אַ מאָדנעם געפוהל, און וועלכען עס זיינען אויסגע-מישט צופרידענהייט און טרויער אונזאָג-נעס... יעדער איינציגער פוהלט זיך עפּעס צופרידען און גליקליך, וואָס ער קאָן מוטמאַכען דעם דאָזיגען פייערליכען בעזוך, וואָס ער וועט וועניגסטענס זעהן דעם קבר פון גרויסען יודען... גלייכצייטיג דרוקט דאָס הארץ אַ העפּטיג געפוהל פון צער, וואָס ער פוהלט אוצט צווישען אַלע, וואָס פוהען דאָס יודישע פאָלק, וואָס אַרבעטען פאַר אונזער אויפלעבונג.

און דער צוג נעהט אַלץ ווייטער און אָט איז מען שוין ביים בית עולם.

דער קריסטליכער און יודישער בית-עולם זיינען אויף איין טערוטאָריום, דער יודישער בית-עולם איז איינגעטלוך בלויז אַ'אָבטיילונג" פון אַלגעמיינעם.

די דאָזיגע יודישע „אָבטיילונג" דערקענט מען אָבער גאנץ לייכט—עס פעהלען די צלמים... מען נעהט ווייטער אַ שטיקעל און עס הויבען זיך אָן וואַרפען און די אויגען יודישע אותיות—אַלע שטעהן זיך דאַך נישט מוט יודישע אותיות...

און אָט צווישען די בליסען דו קרענץ בעדעקטע קברים און מיט די מצבות און ד'ענקמעלער, צווישען וועלכען עס געפינען זיך אמת'ע קונסט-ווערק—לויגט שויך הער-צעל'ס קבר.

איהר זעהט עס שוין פון דערווייטענס! און דער הויך אויף דער מצבה געפינט זיך דו אויפשריפט: „הערצעל"!

די מצבה איז פערהעלטנוסמעסיג אַנ'-איינפאַכע, נאָר זי איז מיט אַ קונסטלערי-שען געשמאַק דורכגעפיהרט.

מען נעהט פאַרביי דעם קבר און די צוויי ערדנער זאָגען שטיל אַרוים:

— „ווייטער"!

יעדער וויל זיך אָבער וועניגסטענס אויף אַ פּאָר סעקונדען אָבשטעלען...

די פרויען וואַרפען בלומען אַרויף אויפ'ן קבר...

עס בלושטשעט אויף טרעהרען און די אויגען...

פועל קאָנען זיך אָבער נישט בעגנוגענען מוט די עטלוכע בלוקען; זיי גנב'ענען זיך אַרוים פון די רייהען און שטעלען זיך ווידער און די ווייטערדיגע רייהען, כדי נאָכאַמאָל פאַרביי צו געהן, כדי נאָך אַ פּאָר בלוקען צו וואַרפען אויף דעם אָרט, וואו עס לויגט בעהאַלטען דער גרויסער יוד, וואָס זיין אַנדענקען ווערט פון אַלעמען אַזוי פערגעטערט, פערהייליגט...

און אָט געהט מען אַרוים, מען נעהט ווידער דורך אַנדערע טייען פון קריסט-ליכען בית עולם און מען איז שוין אויפ'ן שאָסע.

מען נעהט ווייטער רוהיגער, מען נעהט פון בית-עולם און פון דער ווייטער זעט ציהט זיך נאָך אַלץ אַנ'אונענדליכע שווארצע שורה פון מענשען צום בית עולם...

מען קומט צו אַ שפּייז-וועג און דער עולם הויבט זיך אָן טיילען, פאַנאַנדער-צוגעהן.

און אויך דאָס קומט פאַר מוט אַ געוויסען יראת הכבוד; יעדער געפינט זיך נאָך אונטער'ן איינדרוק פון די אומפערגעסליכע געפוהלען, וואָס דער בעזוך אויפ'ן קבר פון ד"ר הערצל האט זיין נשמה אַנגעפולט.

לאַזאַר י.

היינט דינסטאַג, כ' תמוז איז טאג פון צעהנטען יאָהרצייט נאָך

ד"ר טעאָדאָר הערצל ז"ל.

וועלען פאַרקומען הזכרות: אום 10 אוהר פריה אין דער „סינאַגאָגע" (פּראָמענאַדע) און אום 8 אוהר אָבענד אין וואָלינער שוהל וואָלטשאַנסקאַ. נאָך דער הזכרה וועט רעדען מעניגא דיומא דער בעוואוסטער עסקן ה' בערגער פון מינסק.

אַפאָריזמען פון ד"ר הערצל.

מיר ווענען אַ נאַציאָ, צי מיר ווייסען עס אָדער נישט, צי מיר לייקענען עס אָדער נישט, צי מיר ווילען עס אָדער נישט.

* * *

דאָס יודענטום איז אַ גרויסער צענטר פון ליידען מיט פיליאַלע אָבטיילונגען אין אַלע לענדער פון דער וועלט.

* * *

אונז האַסט מען און מ'פערראַכטעט אונז ווי פאַר אונזערע ערפאָלגען און מעלות, אַזוי אויך פאַר אונזערע חסרונות.

* * *

מ'וועט זיך אויסלערנען אונז צו אַכטען, אויב ביי אונז וועט זיין ווי ביי אַנדערע פעל-קער—אונזער אידעאַל!

* * *

מיר האָבען „פאָטער-לענדער"ן מיר האָבען אָבער נישט קיין היים.

* * *

ס'איז נישט גענוג, אַז מיר וואָלען זיך פיה-לען און אַנערקענען פאַר אַ פאָלק; נאָכ'ן פער-יאָד פון פאָלקס-זעלבסטבעוואוסטזיין דאַרף אויך ערוואַכען דער פאָלקס-ווילען.

* * *

דער ציוניזם איז דאָס יודישע פאָלק אין וועג.

* * *

נור דאָס, וואָס מיר וועלען מהון פאַר דער מענשהייט אַלס יודען וועט זיין אונזער עהרע.

* * *

דער סאָציאַלער קאַמפף וועט זיך קודם כל אָבדרוקען אויף אונזערע פּלייצעס, ווייל ווי אין דעמאָקראַטישער אַזוי אויך אין קאַפּיטאַליסטי-שער וועלט פערנעהמען מיר די פאָדערשטע פּאָזיציעס.

* * *

דער ציוניזם איז דאָס צוריקקעהרען צום יודענטום, איידער מיר קעהרען נאָך צוריק אין יודישען לאַנד.

* * *

אַ יודיש לאַנד איז אַ וועלט-בעדערפעניש און ס'וועט, אַלזאָ, געשאַפען ווערען.

* * *

דאָס אַרויסציהען פון מצרים דערמאָהנט אונזער צוקינפטיגע איבערוואַנדערונג, ווי אַ אויסגעצייכענטע אַלטע מוזיק אין אַ מאָדער-נער אָפּערע.

* * *

די, וואָס פאָדערן מאָמענטאַלע ערפאָלגען זאָלען זיך דערווייטערן פון אונז.

* * *

קיין שום פאָלק וועט נישט העלפען און אויך נישט קאָנען ברענגען פאַר פאָלקסטיגע אַזוי פיעל קרבנות, וויפיעל ס'וועט ברענגען דאָס יודישע פאָלק.

* * *

לאַנג איז געווען דער יעגע פון קאָלומבוס'ן, און אויף זיין שיף האָבען צום סוף אויסגע-בראָכען ערנסטע ספקות.—צי וואָס דאַרפען מיר דאָס אומבעוואוסטע לאַנד?—האָבען זיך בעקלאָגט די מאַטראָסען,—אָהן דעם איז אויך פאַרהאַן נישט וועניג פרייער פּלאַץ אויף דער וועלט... נאָר אין דעם מאָמענט האָט זיך פון וועגעל-בוים דערהערט אַנ'אויסגעשריי, און אַלס ענטפער אויף איהם האָבען זיך אַלע, וואָס זיינען געשטאַנען אויף דער שיף געוואָרפען איינ-אַנדער אין די אָרעמס. דער אויסגעשריי איז געווען: ערד!—אַזוי ווענען אויך אויף אונ-זער שיף אומפערמידליך ספקות, נאָר די שיף לויפט פאָרויערטס, און אַלע קרינגרייזען וועל-לען פערגעסען ווערען אין דעם אומענבליק, ווען אויפ'ן האָריזאָנט וועט זיך ענדליך באַ-ווייזען די אַלטע געטריישטע היים.

* * *

אַלטע טראַכטענטען פערלאָזען נישט גערן די מורמע.

* * *

וואָס איז אַ מלוכה? אַ גרויסע קאָלאָניע. און אַ קאָלאָניע? אַ קליינע מלוכה'לע.

* * *

דער ציוניזם איז נישט בלויז אַ טרויעריגע בעדערפעניש, ווי מ'רעדט געוועהנליך וועגען איהם,—ער איז אַנ'ערהאָבענער אידעאַל.

* * *

מיר פערלירען די העלדען וועגען גאָר נישט וועדט פאַר אונז...

* * *

אונזער זאך איז צו גרויס פאַר דער אַמביציע און איינגען-ווילען פון איין פערזענליכקייט; אום מ'זאָל זיין זיכער אין ערפאָלג, מוז עס זיין אונאָבהענגיג פון פערזענליכקייט.

* * *

נעבען קליינע נדבות חיינס נישט וועלפען פילאַנטראָפּיע דאָס איז אַ קיים, וועלכע פירן איינינט אונטהעטיגע רעכטע לייט מיט אַרביטס-לאָזע אָרימע לייט; די צוויי קאַטעגאָריעס שטעלען אָבער נישט פאָר מיט זיך דאָס יודי-שע פאָלק.

* * *

מיר דאַרפען זיינען פאַר אונזער צוקינפטי-גען דור גראָד אַזוי ווי אונזערע ווייטעס האָבען געשאַפען פאַר אונז דאָס טראַדיציאָנעלען יודענטום.

* * *

אום מ'זאָל קאָנען איבערטראָגען דאָס לע-בען, דאַרפען די אינטעליגענטען אַנ'אידעע און געוועהנליכע מענשען-געפוהל.

* * *

אין דעם טאָג, ווען דער אַקער וועט ווידער זיין אין די געקרעפטיגטע הענד פון יודי-שען פויער וועט געלעזט ווערען די יודישע פראַגע.

* * *

ווער ס'קען, וויל אָדער מוז אונטערגעהן—זאָל אונטער געהן. נאָר די איבערגעבליבענע פון יודענטום קען נישט, וויל נישט און טאָר נישט אונטער געהן.

* * *

גאַנצע צווייגען פון יודענטום קענען אָב-שטאַרבען און אָבפאַלען,—דער בוים לעבט דאַך און וועט לעבען.

טעאָדאָר הערצל.

(צו זיין 10-טע יאָהרצייט).

... און ווידער אַ יאָהרצייט. דער צעהנטער שוין זייט ער איז אַוועק פון אונז, זייט עס האָט פּלוצים אויפגע-הערט יענער צויבער-חלום, פון וועלכען מיר זיינען געווען אַזוי ווייט און דאָך אַזוי נאָהענט. זייט עס איז אָבגעשטאָר-בען דער לעצטער גואל...

מיר האָבען איבערגעלעבט אַ משיח'י-שע עפּאָכע. נישט לאַנג האָט די עפּאָכע געדויערט אָבער אַזאַ עפּאָכע איז זי געווען.

אין אונזער 2000 יעהריגען גלות-זיין, וואָס עס איז שוין געוואָרען ביי אונז פאַר אַ נאָרמאַלע לאַגע—ניטאָ דאָך פון צייט צו צייט דאָס יודישע הארץ אַ צאַפּעל און אַ ציטער, און אַ גרויסע בענקשאַפט צוזאַמען מיט אַ טיעפען דראַנג צו שאַפען, צו בויען און איבער צווענדען דאָס גאַנצע גלות-לעבען פיהלט דאַן אָן דער גאַנצער יודישער אַטמאָספערע, ווערט דאַן געבוירען— דער משיח פון דעם דור, פון דער עפּאָכע...

מיר האָבען שוין געהאַט פיעל משיחים תּלמודישע, קבלה-משיחים און איצט אין דער לעצטער צייט—דעם לעצטען משיח.

דער משיח פון דער קולטור-עפּאָכע, דער משיח פון נייעם לעבען.

און ווי יעדערער משיח האָט ער אויך געהאַט די גרויסע מאַכט פון היפּנאָז. אונטער זיין ווירקונג איז פאַר-געקומען אַ מאַסען-היפּנאָז אַפילו דאָרט וואו ער איז גאָר ניט געווען. ער האָט געמאַכט ציטערן און צאַפּלען טויזענדער יודישע הערצער...

און ווי יעדערער משיח, זיכער אין זיין מיסיע, איז ער געגאַנגען אויף זיין וועג זיכער און דרייסט. אין די הויפען פון מלאכים און פון פּאַפּסט, וואו אַנ'אַנדערער וואָלט געוואָרפט פריהער פאַרשטעלונגען און עמפּפעהלונגען איז ער געגאַנגען גלייך און דירעקט, זיכער און פעסט אין זיין מאַכט, ער האָט אַ וואָרט זיי צוזאָגען, ער קומט צו זיי וועגען זיין פאָלק און זיי מוזען איהם אויסהערען!——

און אָט די זיכערהייט צוזאַמען מיט די גרויסע היפּנאָטישע מאַכט וואָס ער האָט בעזעסען—האָט איהם געבראַכט אומעטום ערפאָלג——

* * *

די גרויסע קראַפט וואָס איז געלע-גען אין הערצל'ן קאָנען מיר היינט נאָך נישט אָבשאַצען וואָס אַ יאָהר, וואָס אַ יאָהר דערווייטערט מיר זי מעהרער און מעה-רער ווען מיר האָבען געלעבט און גע-אָטהעמט אונטער זיין ווירקונג, האָבען מיר איהם נאָר נישט אַזוי גוט פערשטאַנען, נאָר נישט אַזוי גרויס געזעהן.

הערצל איז צו גרויס געווען, אַז מיר זאָלען איהם בעגרייפען.

נאָר וואָס אַ יאָהר, וואָס אַ יאָהר מעהר דערזעהט מען ערשט די גרויסע ליכטיגע געשטאַלט, וואָס עס איז ער-שיענען אין די לעצטע צייט אין דער יודי-שער גאַס. דער גואל וואָס איז געקומען זיין פאָלק אויסלייזען...

ער איז אַזוי פּלוצים געקומען, און אַזוי פּלוצים פערשוואונדען...

* * *

און נאָך הערצל'ן איז באַלד זיין ציוניזם פערשוואונדען און אויף דעם אָ-רט האָבען זיינע יורשים צוריקבעקומען דעם חבת-ציון, און עס איז געוואָרען אַ פערייניגונג פון אָדעס — בערלין — וואַרשאַ. אוסישקין—וואַרבורג—סאָקאָ-לאָוו א. אז. וו.

דאָס איז נישט צו קריטיקירען, אַזוי האָט עס געדאַרפט זיין און אַזוי איז עס געשעהן. ציוניזם איז אַ משיח'ישע אידעע, ריכטיגער: אַנ'אידעע פון אַ גואל, דאָס הייסט: איבערווענדען דעם גלות אַ היים ברענגען די יודען קיין ארץ-ישראל. אַזאַ אידעע קאָן אָהן אַ גואל נישט זיין. זי מוז האָבען דעם גרויסען טרעגער, דעם גרויסען מאַן, וועלכער זאָל חלום'ן, אַז ער וועט זי פערווירקליכען.

אָהן הערצל'ן קאָן קיין ציוניזם נישט זיין.

חבת-ציון איז אַנ'אידעע וואָס דאַרף נישט קיין גואל. זי דאַרף האָבען טהוער, אַ סך טהוער, פלאַנצען אַ בוים נאָך אַ בוים, גרינדען אַ קאָלאָניע נאָך אַ קאָלאָניע. אָהן גרויסע ממשות'דיגע חלומות. דאָס איז אַנ'אידעע וואָס דאַרף אַנ'אָרגאַניזאַציע. און אַזוי ווי די ציוניס-טישע אָרגאַניזאַציע איז געבליבען נאָך הערצל'ס טויט אָהן ציוניזם, און אַזוי ווי דעם חבת-ציון האָט געפעהלט די אָרגאַניזאַציע—איז עס ממילא אַ גוטער שידוך געווען...

* * *

הערצל וועט אָהן אַ ספק געדיכטעט און דראַמאַטיזירט ווערען אַלס „לעצ-טער משיח".

און ער איז ווירקליך דער לעצטער געווען, דער לעצטער צאַפּעל פון יודי-שען הארץ, דער משיח פון דער קול-טור-עפּאָכע.

אַלס אַ זעלבער איז ער געקומען צו אונז פון צענטער פון דער קולטור פון מערב-אייראָפּאַ.

ער איז געווען דער מאָדערנער משיח, דער משיח פון דער לעצטער צייט. מיט דיפּלאָמאַטיע, אָרגאַניזאַציע, בענק א. ז. וו.

איצט וועט שוין קיין אַנדערער נישט זיין. אויב יאָ און אויך מיט אַזאַ גלוי-בען אין זיך, מיט אַזאַ היפּנאָז און ער-פאָלג—וועט ער אַלענפאַלס זיין אַ— הערצל II. זיין נאַכפאָלגער. אָריגינעל וועט ער שוין נישט זיין.

הערצל וועט געדיכטעט און דראַמאַ-טיזירט ווערען, אַזוי אויך דער ציוניזם. אַלס די אידעע פון זיין עפּאָכע.

אָבער דאָס וועט נישט געשעהן דורך אונז, נאָר דורך אונזערע קינדער און אייניקלעך. ביי אונז איז עס נאָך צו-פיעל געגענוואַרט און דעריבער בראַניק. ביי זיי וועט עס זיין פערגאַנגענהייט און דערמיט—ראָמאַנטיזם.

ראָמאַנטיש — אַנדערש קאָן מען די עפּאָכע נישט שילדערן.

און נאָך וואָס: דער קומענדיגער דיכטער-דראַמאַטורג, וואָס וועט קומען שאַפען די דראַמאַטישע פּאָעמע: „דער לעצטער משיח" און געבען הערצל'ן מיט זיין עפּאָכע וועט האָבען זעהר אַ שווערע אַרבייט.

יעדערער משיח מוז ענדיגען זיין זיין מיט אַ טראַגיזם. דער משיח ווי יעדערער גרויסער קעמפּפער געהט ביז'ן שפּיץ פון דער ריעלער מעגליכקייט, דאָס איז זיין גלאַנץ-צייט, זיין באַרג-אויף אָבער קומענדיג צו צום שפּיץ, שטויסט ער זיך אָן מיט דער גאַנצער קראַפט פון די וואַלען פון לעבען, וועלכע זאָ-גען: איין מענש בויעט נישט איבער דאָס לעבען, און דאָ הויבט זיך אָן דער באַרג-אָב, זיין פאַלען, דער טראַגיזם.

הערצל האָט צו וועניג געלעבט און דער באַרג-אָב איז ביי איהם נישט אַזוי אַנזעהעדיג.

און קאָן זיין: דער באַרג-אָב האָט ביי הערצל'ן נישט אַזוי לאַנג געדויערט אָבער הערצל האָט איהם שטאַרק, שטאַרק איבערגעלעבט.

פון איין זייט האָט ער געזעהן ווי ביי'ם סולטאַן האָבען אַלע זיינע פּלע-נער שוין מעהר קיין ערפאָלג, וואָס עס הייסט: ארץ-ישראל נישט. און פון דער אַנדערער זייט האָט ער געזעהן די מפּלה פון אוגאַנדאַ-פּראָיעקט וואָס בעדייט: אַ טעריטאָריע אויך נישט. און ער האָט געזעהן ווי אַלע זיינע חלומות זיינען מיט אַ מאָל צושה'טען און צוריי-נען—און דאָס הארץ האָט געפּלאַצט...

דער ציוניזם, די גרויסע אידעע פון ברענגען די יודען אויף אַ לאַנד האָט אויפגעהערט—האָט הערצל שוין מעהר נישט געקאָנט לעבען...

גליקליך זענען מיר, וואָס מיר האָבען אַ דורכגעלעבט די עפּאָכע, אונזערע קינדער און אייניקלעך וועלען אונז זיכער מקנא זיין.

נאָך גליקליכער זענען די וואָס האָ-בען געהאַט די זכיה צו זעהן די ליכ-טיגע געשטאַלט, דעם גרויסען מענש פון צער און בענקשאַפט, שאַפונגס-קראַפט און מאַכט, וואָס דאָס יודישע פאָלק האָט די לעצטע צייט אַרויסגע-געבען...

אַ חלום געווען און איז פאַראיבער...

ער האָט געלעבט, גע'חלום'ט דעם גרויסען חלום, געקעמפט און איז שוין נישטאָ...

דער גרויסער יוד!...

צבי.

ערקלערונג וועגן מאסען-גירוש פונ'ם קיעווער לעהר-קוראטאר.

קיעוו (ספ. צום ל. ט.) אין א געשפרעך מיט א מיטארבייטער פון דער צייטונג „פאסלעדניא נאוואסטי" האט דער קוראטאר פון קיעווער לעהר-ראיאן ערקלערט, אז דער צירקוליאר, וואס ער האט ארויסגעגעבען וועגען סערבאט ארויסצוגעבען צייגנישען אויף וואוינרעכט די יודישע עלטערן וואס זייערע קינדער לערנען זיך אין די שולען, דער דאזיגער צירקוליאר האט נאר דעם צוועק צו פערהיטען, אז עס זאלען ניט אנגענומען ווערען אין די שולען קיין ניי-אנגעקומענע יודישע שילער, וואס זייערע עלטערן האבען ניט קיין וואוינרעכט. אבער בנוגע די עלטערן פון די שילער, וואס לערנען זיך שוין אין די שולען און אויף דעם סמך האבען זייערע עלטערן וואוינרעכט, בנוגע זיי בלייבט די פריהערדיגע ארדנונג און זיי פערליערען ניט איצט צוליעב דעם נייעם צירקוליאר זייער וואוינרעכט.

די דאזיגע ערקלערונג האט א ביסעל בערוהיגט די אויפגערעגטע און געדריקטע שטימונג צווישען דער יודישער בעפעלקערונג.

פונאנדערגעלאזט דעם גאס. סאוויעט.

פעטערבורג (פ.) עס איז פערעפענטליכט געווארען אנ'אלערהעכסטער אוקאז איבערצורייסען די ארבייט פון גאס. סאוויעט פונ'ם 30-טען יוני ביז'ן ערשטען נאוועמבער.

בורצעוו וועגן די רוסישע באמביסטען.

פאריז (ספ.) א מיטארבייטער פון „רוסק. סלאווא" האט געהאט א געשפרעך מיט בורצעוו'ן וועגען דעם בעוואוסטען ארעסט פון די רוסישע באמביסטען. בורצעוו האט ארויסגעזאגט זיין פעסטע איבערצייגונג, אז די גאנצע זאך איז געווען בלויז א פראוואקאציע. בורצעוו האט ערקלערט, אז ער האט בעקומען ידיעות, אז א פערדעכטיגע פערזאן, וואס האט זיך ארומגעדרעהט צווישען די אנארכיסטען פלעגט זיי תמיד צורעדען אויסצופיהרען עפיס א גרויסע עקספראפריאציע און די זעלבע פערזאן האט געגעבען קירימשעק'ן די רעוואלווערען און די באמבע.

נאך אנ'ארעסט.

פאריז (פ.) אין צוזאמענהאנג מיט דער אפערע פון די רוסישע באמביסטען האט די פאליציי ארעסטירט דעם רוסישען אנארכיסט סערגיי נאכאראשווילי, וועלכער איז אנטלאפען פון א רוסישער טורמע.

סענסאציאנעלע קלאנגען.

בעלגראד (ספ.) די גרויס-סערבישע אגיטאטארען ווילען א פנים אויסניצען דעם טויט פונ'ם רוסישען באטשאפטער הארטוויג צו זייער אגיטאציע געגען עסטרייך. זיי פערשפרייטען דעריבער קלאנגען, אז הארטוויג איז ניט געשטארבען מיט א נאטירליכען טויט. אלס צייכען ווייזען זיי אן אויף דעם, וואס הארטוויג איז געשטארבען באלד נאכדעם, ווי ער האט אויסגעטרונקען א גלאז טיי ביים עסטרייכישען באטשאפטער. צווישען המון רופען די דאזיגע קלאנגען ארויס א גרויסע סענסאציע.

אנ'אטענטאט אויף ראספוטינ'ען?

די צייטונג „קוריער ווארשאווסקי" ברענגט א טעלעגראפישע ידיעה פון פעטערבורג, אז ס'איז געמאכט געווארען אנ'אטענטאט אויפ'ן בעוואוסטען ראספוטין, עפיס א פרוי האט זיך געווארפען אויף איהם און איהם ארייננעשטאכען א מעסער אין בויך אריין. ווי די פערברעכערין האט ערקלערט, האט זי דעם אטענטאט אויסגעפיהרט צוליעב דער אונצופריעדענהייט מיט ראספוטינ'ס טעטיגקייט.

וואס הערט זיך אין לאדז.

וועגען א לאדזער גובערניע.

ווי מ'מעלדעט פון פעטערבורג, איז אין די רעגירונגס-קרייזען בעשלאסען געווארען איבערצוטראגען די קאלישער גובערניע קיין לאדז.

דאס בילדען א זעלבסטשטענדיגע לאדזער גובערניע האט זיך ארויסגעוויזען פאר אונפראקטיש פון דעם שטאנדפונקט, וואס דאס וואלט פערבונדען מיט נייע קרעדיטען און נייע עטאטען. דערמיט וואלט מען שוין געדארפט אנקומען צו די געזעצגעבערישע אינסטאנצען, וועלכע וואלטען דעם ענין פערצויגען. דאס איבערטראגען די קאלישער גובערניע קיין לאדז דארף בלויז בעשלאסען ווערען פון מיניסטעריום און דאן אנ'אלערהעכסטע בעשטעטיגונג.

אין די רעגירונגס-קרייזען איז מען איבערצייגט, אז אין אקטאבער וועט מען שוין קענען איבערטראגען די קאלישער גובערניע קיין לאדז. די פראגע וועט ענדגילטיג בעשלאסען ווערען די טעג.

רעוויזיע אין רב'ס קאנצעלאריע.

(ג) צוליעב די פיעל מסירות איז פארגעסטערן געמאכט געווארען אין רב'ס קאנצעלאריע א רעוויזיע. מען האט קאנטראלירט די ביכער און זיי געפונען אין בעסטער ארדנונג.

די רעוויזיע האט געמאכט א בעאמטער פון דער פעטריקאווער גובערנסקער פערוואלטונג און איינינע בעאמטע פון מאגיסטראט.

פאבריקען אהן ערלויבניש.

פאלגענדע אייגענטימער פון פאבריקען און ווארשטאטען, וועלכע האבען נישט קיין געהעריגע ערלויבניש צופיהרען זייערע פאבריקען, האבען בעקומען א פעראָרדנונג אין פערלויף פון צוויי חדשים ארויסצובעקומען א ערלויבניש; אויב זיי וועלען אין פערלויף פון דעם טערמין נישט ארויסנעהמען ערלויבנישען, וועלען זייערע פאבריקען און ווארשטאטען פערמאכט ווערען.

אויסער דעם זענען צוגעצויגען געווארען צו געריכטליכען פעראנטווארטליכקייט די פאבריקאנטען: פאביאצקי, גאטפאן, קעסעל און י. גליקסאן, שווערטנער, די אקציען-געזעלשאפט י. וואידיסלאווסקי, קלינגע, י. הערץ, פאנטשינסקי, קעניג, ח. כהן, וו. לובראנסקי און טשארנאמסקי.

די לויה פון פרוי טערעזא זילבערשטיין.

(ג) נעכטען איז פון דער לאדזער פאבריקס-באהן פארגעקומען די לויה פון דער פערשטארבענער היגער וואוילטהעטערין פרוי טערעזא זילבערשטיין.

אויף דער סטאציע פון דער פאבריקס-באהן וואוהין מען האט די פערשטארבענע געבראכט פון איהר גוט ליסאוויץ, האט דער קאנטאר פון דער סינאגאגע מיט'ן כאר אפגעריכט א נאטעס-דיענסט און באלד דערויף האט זיך אנגעהויבען די לויה. אן דער שפיץ פון דער לויה זענען געגאנגען דעלעגאציעס פון פערשיעדענע פעראיינען און אויך דעלעגאציעס פון די קאנטארען און פאבריקען פון דער פערשטארבענער, נאך דער עגלה, וועלכע איז בעלעגט געווען מיט פיעל קרענץ, איז געגאנגען די פאמיליע פון דער פערשטארבענער און א גרויס פובליקום.

די לויה האט זיך געצויגען פון דער פאבריקס-באהן דורך דזיעלנא גאס אויף פעטריקאווער, וואו די עגלה מיט דער פערשטארבענער האט זיך אפגעשטעלט ביי איהר הויז. די לויה האט זיך דאן ווייטער געצויגען דורך פעטריקאווער, נייעם-מארק, שרעדניא פראנטשישקאנער און בושעזשינער ביז'ן בית-עולם.

אויף דער אלעע פונ'ם בית-עולם האט די לויה בעגעגענט דער קאנטאר פון סינאגאגע ה' אלטערמאן מיט'ן כאר וואס האט די פערשטארבענע מיט געזאנג פון קאפיטלעך תהילים בעגלייט צו איהר פאמיליען-קבר וועלכער איז געווען פשוט פערפלייצט פון בלומען.

נאכדעם ווי דער קאנטאר מיט'ן כאר האבען געזונגען „יושב בסתר" האט דער פרעדיגער געהאלטען א ווארימען הספד נאך דער פערשטארבענער אנווייזענדיג אויף איהרע גרויסע וואוילטהאטען פאר דער לאדזער יודישער בעפעלקערונג. דאן האלט א הספד ד"ר סטאניסלאוו גוטענטאג אין נאמען פון דער „געזעלשאפט זומער-קאלאניעס פאר יודישע קינדער" און „פעראיין צו שטיצען יודישע יתומים", נאכדעם קומט פאר די קבורה, נאך וועלכער דער פערשטארבענער'ס זוהן ה' סטאניסלאוו זילבערשטיין זאגט קדיש.

די לויה האט זיך פערצויגען ביז פארנאכט.

ווידזעווער אלגעמיינע ארבייטער קראנקען-קאסע.

(ג) פארגעסטערן ביינאכט איז פארגעקומען אויף זארזשעווסקא № 86 א פערזאמלונג פון 90 בעפאלמעכטיגטע פון די ארבייטער פון 82 פאבריקען פון פאבריקס-ראיאן ארום דער ווידזעווער גאס.

אויף דער פערזאמלונג איז בעשטעטיגט געווארען דער אוסטאוו פון דער פעראייניגטער ווידזעווער אלגעמיינער קראנקען-קאסע און ס'זענען געוועהלט געווארען 7 פערזאן אין דער פערוואלטונג פון דער קאסע.

די הזכרה נאך ד"ר הערצל אין „אהל-יעקב".

(ג) נעכטען אין אווענד איז אין דער שוהל „אהל יעקב" אפגעריכט געווארען א הזכרה און א הספד נאך ד"ר הערצל ז"ל.

אין דער שוהל און אויפ'ן הויף האט זיך פערזאמעלט אנ'עולם פון איינינע טויזענד פערזאן. נאך מנחה דאווענען האט דער מטיף פון דער שוהל ה' מיליוקאווסקי געהאלטען א ווארימע טרויער-רעדע נאך ד"ר הערצל ז"ל. אין מיטען הספד האט דער חזן פון דער שוהל אפגעריכט אנ' הזכרה.

דאן האט דער מטיף געענדיגט דעם הספד מיט דער אויפפאָדערונג צו פערפלאנצען וואס מעהר ביימער אין „יער הערצל".

א דאנק דער ענערגישער טעטיגקייט פון דער יוגענד איז צווישען עולם געזאמעלט געווארען א גרעסערע סומע לטובת דעם „יער הערצל".

* *

היינט 10 אין דער פריה וועט אין דער סינאגאגע אויף פראמענאדען גאס, ווי אויך אין אנדערע שוהלען אפגעריכט ווערען הזכרות נאך ד"ר הערצל.

ארום 8 א זייגער אין אווענד וועט אין דער וואהלינער שוהל אויף וואולטשאנסקא גאס האלטען א הספד דער בעוואוסטער נאציאנאלער עסקן און רעדנער ה' בערנער פון מינסק.

* *

— היינט דינסטאג 7 א זייגער אין אווענד וועט אין בית-התפלה „מזרחי" פארקומען א אזכרה מיט הספדים נאך ד"ר הערצל ז"ל.

פערשיעדענעס.

— די פעטערבורגער דראמאטישע צענזור האט פערוועהרט אויפצופיהרען ה' י.מ. פלאט'ס ביבלישע דראמע „קעניג דוד".

— דער פעראיין „גמילות חסדים" פון ערשטען פאליציי-ראיאן האט זיך איבערגעטראגען פון בושעזשינער גאס אויף זגערזשער גאס № 28.

— (ש) דער לאדזער אינספעקטאר איבער פרעסע-אנגעלעגענהייטען האט פערפיהרט א פראצעס געגען א געוויסען עדוארד רעדען פאר'ן ארויסגעבען א בוך מיט פארנאגראפישע קופלעטען.

לופט-פליהעריי איבער'ן שטאדט.

(ג) נעכטען פארמיטאג האט דער בעריהמטער פראנצויזישער אוויאטאר פוארע, וועלכער האט דעם פערגאנגענעם זונטאג מיט אזא געוואלדיגען ערפאלג אויסגעפיהרט זיינע לופט-קונצען אויפ'ן ספארט-פלאץ אין רודא-פאביאניץ, זיך אויפגעהויבען אויף זיין עראפלאן און איז ארומגעפלויגען איבער א גרויסען טהייל פון לאדז און אויך פאביאניץ. ביים פובליקום, וואס האט דעם פליהער בעמערקט האט זיין דרייסטקייט ארויסגערופען גרויס ערשטוינונג.

דער אוויאטאר בלייבט די גאנצע וואך אין לאדז, וואו ער וועט מאכען מעהרערע רייזען איבער'ן שטאדט.

דעם קומענדיגען זונטאג וועלען אין רודא-פאביאניץ ווידער פארקומען די לופט-פליהונגען בעת וועלכע דער אוויאטיקער וועט אויספיהרען פיעל נאך נישט געזעהענע רעזיקאלישע קונצען.

טעאטער „אוראניא".

אין טעאטער „אוראניא" קומט היינט פאר א גאנץ נייעס אינטערעסאנטעס פראגראם. דאס בעריהמטע שוישפילער-פאריל הערר און פרוי קוסטין וועלען אויפפיהרען דעם העכסט אינטערעסאנטען קאמישען וואדעוויל „די מענער בלאפען" אויסער דעם אין קינעמאטאגראף די גרויסע קרימינאל-דראמא אין 4 טהיילען „באנדיטען און חיות" און פיעל אנדערע בילדער.

פראפעסאר ציינקס בענעפיס.

היינט, דינסטאג דעם 14-טען יולי וועט אין גארטען פון „גראנד-האטעל" פארקומען דער בענעפיס פון ערשטען סאלא-טשעליסט פון פילהארמאנישען ארקעסטער, פראפעסאר צינק.

דאס פראגראם פון דעם בענעפיס איז פיעלזייטיג און אינטערעסאנט. צווישען אנדערע נומער'ן וועט אויך אויסגעפיהרט ווערען מאצארט'ס „אפים א-סימפאניע".

ס'איז צו האפען, אז דאס פובליקום וועט צאהלרייך בעזוכען דעם היינטיגען בענעפיס פון טאלענטפולען סאלא-טשעליסט.

צום ארעסט פון „פרויען-הענדלער".

(ש.) די טעג האבען מיר מיטגעטהיילט, וועגען דעם „פרויען-הענדלער" פ. ס. אין פעטריקאוו, וועלכער איז בעשולדיגט געווארען אין „פערקויפען" די צוויי אומקנעטומענע פעטראקאווער קריסטליכע מעדלעך זאפיא דולעמבא און מיכאלינא ביענקאווסקא.

ווי מען מעלדעט איצט, האט זיך ענדליך איינגעגעבען צו ארעסטירען די צוויי מעדלעך אין האטעל „קלוקאס" אין לאדז, אויף דער צעגעלניאנא גאס.

פארפאלען.

א שרעקליכער פארפאל מיט א טראמוואי-קאנדוקטאר.

(ג) נעכטען ארום 12 א זייגער פארמיטאג בעת דער פאביאניצער טראמוואי איז געפאָהרען פון פאביאניץ קיין לאדז איז דער 86-יעהריגער טראמוואי-מאשיניסט אנטאני מאיכזשאק אריבערגעגאנגען אויף די טראמוואי-טרעפלעך פון איין וואגאן אין צווייטען, דערביי איז ער ארונטערגעפאלען אונטער'ן טראמוואי וועלכער האט איהם אפגעשניטען ביידע פיס. אין א גוסס'דיגען צושטאנד האט מען איהם געבראכט מיט'ן טראמוואי קיין לאדז, פון וואנען פאגאטאוויע האט איהם אפגעפיהרט אין דער היילקליניק „אוניטאס" אויף פוסטא גאס.

ארעסטירט א שרעקליכען פערברעכער.

זונטאג איז די פרוי ס. נ. געגאנגען מיט איהר טאכטער און איינינע קריסטען אין וואלד גראפינקי (ראדאגאשטש) איינער פון די קריסטען, דער 19-יעהריגער וואצלאוו ט. איז מיט דער טאכטער פ'ין פרוי נ. געגאנגען שפאצירען אין וואלד און ווען די טאכטער א 16-יעהריגע איז אין אווענד געקומען א היים האט זי דער מוטער דערצעהלט אז ט. האט זי אין וואלד מאנס געוועען.

די מוטער האט וועגען דעם געמעלדעט דער פאליציי, וועלכע האט ארעסטירט דעם שרעקליכען פערברעכער און אריינגעזעצט אין טורמע.

ארעסטירטע באנדיטען.

שבת נאכמיטאג-צייט האט די זעקסטע פאליציי פון לאדזער אויעזד געמאכט גרויסע אבלאוועס און דעם אומגעגענד פון טושין, וואו ס'האבען זיך בעהאלטען געפעהרליכע באנדיטען. מען האט ארומגערינגעלט דאס הויז, אויסשטעלענדיג קאזאקען אויף דער וואך.

דער 24-יעהריגער באנדיט סטעפאן פראצקי, דערזעהענדיג די פאליציי, האט ער געוואלט שיסען, נאר מען האט איהם ביי־צייטענס דאס געשטערט, שליסענדיג איהם אין קייטען, די איבריגע 4 באנדיטען האבען געוואלט אנטלויפען דורכ'ן פענסטער. מען האט זיי אבער געכאפט און געשלאסען אין קייטען. מען האט די ארעסטירטע אפגעפיהרט אויף וועגענס אין טורמע. די ארעסטירטע באנדיטען האבען אויסגעפיהרט א גאנצע רייהע רויב-אנפאלען אין די אומגעגענד פון לאדז.

א שווינדעל-גט.

(ג) הערענדיג דעם ווי אזוי א „זיידענער יונגער-מאנטשיק" האט מיט גוואלד אויף א שווינדלערישען אופן געוואלט אפ'געט'ן זיין ווייב, מעלדעט מען אונז מיט פאלגענדעס:

מיט איינינע טעג צוריק איז צום היגען בית-דין געקומען א געוויסער ז. ק. און געבעטען, אז מען זאל איהם אפ'גט'ן מיט זיין ווייב, מיט וועלכער ער האט נישט קיין שלום בית. כדי זיך צו ערקונדיגען וועגען איהם און זיין ווייבעל, האט ער אויפגעגעבען א גאנצע רייה אדרעסען, א שמש האט אויסגעפארשט אלע אדרעסען און ווען ער האט זיך איבערצייגט, אז ק. האט ווירקליך נישט קיין שלום בית, האט דער בית-דין איהם אפגעג'גט מיט זיין ווייב.

באלד נאכדעם ווי ק. האט בעקומען דעם גט האט זיך אבער ארויסגעוויזען, אז ק. האט אפגעג'גט נישט זיין פרוי נאר א פרעמד ווייבעל, א געוויסע ג. ז. וועלכע ק. האט אונטערגעקויפט צוזאמען מיט נאך פערזאנען, ביי וועמען מען האט זיך אויף איהם נאכגעפרעגט. צוזאמען מיט דער ידיעה וועגען שווינדעל, האט מען זיך אויך דערוואוסט, אז ק. איז אוועקגעפאהרען קיין אפאטשנע התונה האבען..

א שמש פון ראבינאט איז באלד אוועקגעפאהרען קיין אפאטשנע וואו ס'איז איהם געלונגען דעם פריש-געבאקענעם „חתן" צו ברענגען קיין לאדז, וואו מען האט ביי איהם צוגענומען דעם ארויסגעשווינדעלטען גט...

דער דאזיגער ק. זיצט זיך ארויס, האט מיט א קורצער צייט צוריק אין פעטריקאוו אויך בעקומען א גט פאר זיין ווייב און זיין פרוי צוגעשפיליעט צו קלייד אין גאס. דעם שווינדעל האט מען אבער דא ענטדעקט און ק.'ן האט זיך נישט איינגעגעבען מיט זיין אבצוג'גט'ען זיין ווייב...

דאס ביורא און די מאגאזינען פון די 5882
ווארשויער לאנדווירטשאפטליכער מעלכעריי-געזעלשאפט
זענען איבערגעטראגען געווארען פון פראמענאדנא 17 אויף
פראמענאדנא 29.

די פראווינץ.

(פון אונזערע קארעספאנדענטען)

קאנסק.

ערמארדעט און בערויבט א יוד.

אין דער נאכט פון דאנערשטאג אויף פרייטאג זענען באנדיטען ביי'ם קאנסקער בית-עולם אנגעפאלען אויפ'ן היגען איינוואוינער ראובן מארגאשיק, 84 יאהר אלט, וועלכער איז געפאהרען צוריק א היים פון אפאטשנע און צונעמענדיג ביי איהם 850 ר. האבען די באנדיטען איהם מיט 4 רעוואלווער-שאס דערשאסען.

אין דער פריה ווען די פויערים זענען געפאהרען אין שטאדט אריין, האבען זיי בעמערקט דעם טויטען קערפער און וועגען דעם געמעלדעט דער זעמסקער פאליציי. די לייכע איז געלעגען ארויס אויפ'ן ארט פון מארד און גענומען ענערגיש אויספארשען דעם מערדער און זוכען די רויבער. פון ראדאם איז שבת אנגעקומען דער נאטשאלניק פון דער געהיים-פאליציי מיט א הונד-מישטשיק.

לויט די בעמיהונגען פון די היגע בעלי-בתים האט מען דעם ערמארדעטען פרייטאג געפאלמעסט און אין אווענד קובר געווען.

דער ערמארדעטער איז געווען א גרויסער פערד-סוחר און האט איבערגעלאזט א פרוי מיט קינדער.

זדונסקא-וואליא.

ווי מיר האבען שוין מיטגעטהיילט, האט די היגע פאליציי פערהאלטען דעם היגען פאבריקאנט ה' מאטיל ווארשאוויאק צו ארבייטען אין זיין פאבריק, אויף וועלכער עס ארבייטען יודען, אום זונטאג.

ה' ווארשאוויאק האט אבגעשיקט א ביטע צום קאלישער פאבריקס-אינספעקטאר, אז ער זאל איהם דאס ערלויבען. די טעג האט ער בעקומען פון פאבריקס-אינספעקטאר אנ'ערלויבניש, אז זיין פאבריק מעג ארבייטען אום זונטאג נאר מיט'ן בעדינגונג, אז אום שבת זאל די פאבריק רוהען.

אזוי ארום וועלען די יודישע וועבער ווייטער קענען ארבייטען אויף זיין פאבריק.

זאב.

רעדאקטאר: י. אונגער.
ארויסגעבער: (ע. האמבורסקי. (א. טענענבוים.

Dr. Rosenzweig
דאקטאר ראזענצווייג
וואהנט יעצט זגערזשער 40
5835 פערדייט נאך אויסלאנד. 15 2

Dr. med. J. Leibowicz
ד"ר מעד. י. לייבאוויטש
34 דזיעלנא 34
אסיסטענט פון פראפעסאר קימסטנער אין (ברעסלוי), האט זיך בעזעצט אלס ספעציאליסט פאר אקושעריע און פרויען-קראנקהייטען, הארנקראנקהייטען דער פרויען. שפרעכשטונדען: ביז 11 פריה און פון 4 ביז 6 נאכם. זונטאג ביז 12.
5695 31

Dr. D. ALTERMAN
דר. ד. אלטערמאן
נאוואמיעסקא 6, טעלעפ. 84-10.
איננערע ספעצ. הערץ- און לונגען-קראנקהייטען. עמפפאנגט ביז 11 אזיגר פריה און פון 5—8 נאכמיטאג.
*1740

Dr. Aleksander Margolis
ד"ר מעד. 5817
אלכסנדר מארגאליס
מאגען-קראנקהייטען
זיעלאנא 6, טעלעפאן 6-18
ביז 11 מארגענס און פון 4—7 נאכמיטאג.

RÓZA BORNSTEIN
JAKOB GLASSTEIN
Verlobte
Lodz, im 12 Juli 1914. 260

PINKUS GENAT
REGINA ANKE
Verlobte
im Juli 1914.

Zur Verlobung von mein Freund
Pinkus Genat
mit Frl. Regina Anke
gratuliert herzlichst
und wünscht Glück
7248 Bernard Straus.

Dr. med. H. Rożaner
ד"ר מעד. ה. ראזשאנער
ביז'ן 30 יולי ציעגעלשטר. 4 טעל. 31-38
פון 30-טען יולי קרוטקא № 9
ג. אסיסט. פון דער בערלינער קליניק. ספעציאל-ארצט פיר הויט און וועגערישע קראנקהייטען. נייעסטע מעטאדען צור היילונג פון כראנישען טריפער (נאך פראנק) און סיפיליס (קאמבינירטע בעהאנדלונג) מענער-שוואכע, בעלייכטונג פון הארן-קאנאל. היילונג פון האר-אויספאלען. שפרעכשטונדען פון 8—12½ און 4—8½ נאכם.

גרויסעם טעאטער דיר. י. זאנדבערג.
היינט דינסטאג גרויסע אפערעטען נאוויטעט
ס'ווערט געשפילט צום דריטען מאל די גרויסע קאמישע אויסשטאטונגס-אפערעטע פון דעם פאפולערען שרייבער ג. ראקאוו
נייעס! די שבועה נייעס!
אדער די יודישע
ראמעא און יוליא
20 רייצענדע געזאנגס נומערן 20
בעמערקונג: אין „ראמעא און יוליא" בעטהייליגט זיך אונזער גאנצער בעוואוסטער אנסאמבל אהנע אויסנאהמע. „ראמעא און יוליא" בעזיצט אכט שעהנע געזאנגס נומערן: סאלא און אנסאמבלען קאמישע קופלעטען דועטען און קווארטעטען, צווישען וועלכע מיר מאכען אויפמערקזאם אויף פאלגענדע: מחלוקת צווישען חסידים און מתנגדים א גרויסער כאר אנסאמבל. דועטען: 1) האפענונג 2) די שבועה ביי דער ספר תורה. ליעדער: 1) ווען וועט נעמען א סוף; 2) פאלג נור דיין הערצעלע; 3) ווי איז מיין קינדעניא; שיר השירים.
אנסאמבלען: 1) מי אדיר; 2) חסידים; 3) א גרויסע פאפורי. קאמישע קופלעטען: 1) א ווייב איז א מזיק; איציק און אנדערע. א קווארטעט: חסידים מיט אריגינעלע טענץ איינשטודירט פון ה' ליעבעדיעף
ראמעא און יוליא איז אויפגעפיהרט אין סיז-ען סצענע דורך דעם בעקאנטען שוישפילער מ"ר מארדיס וואקסמאן.
אנאנס. א זעלטען פרעהליכע נאכריכט
די גרויסע קינסטלערין די איינציגע יודישע דראמאטישע שוישפילערין
מיסס מאלווינע לאבעל
קומט נאך לאדז נור נאך אויף צוויי גאסטראלען.
שבת ד. 5/18 און זונטאג ד. 6/19 יולי איבטרעטען וועט די גרויסע קינסטלערין
שבת צו-נאכטס ד. 5/18 יולי אין וואלטער ברוינ'ס אלעגאריע
יעדע פרוי ווי זי ליעבע זוכט.
זונטאג ד. 6/19 יולי 1914. בענעפיס פונ'ם קאסירער דעס גרויסען טהעאטער הענרי גוטמאן
לעצטער אבשיעדס גאסטראל פון דער געפייערטער קינסטלערין מיסס מאלווינא לאבעל
פאר איהר אבפאהרען נאך אמעריקא. געשפ. וו. דאס מיינטערוו. פון אלעקסאנדער ביססאן
מאדאם איקס — מיסס מאלווינע לאבעל. מאדאם איקס
בילעטען נור אין דער קאסע פון טהעאטער.
עס ווערט פארבערייטעט צום אויפפיהרען דאס סענסאציאנעלע לעבענסבילד מיט געזאנג און טענץ פון ש. ס. זשאראש
די בריליאנטען דאמע רעזשיסירט און מצעניערט פון מ"ר מ. ד. וואקסמאן.

בעקאנטמאכונג.

דער סקלאד פון שאקאלאד, צוקערווארג פון דער פאבריק

Riese & Piotrowski

און פון ביסקוויטען האט זיך איבערגעטראגען פון № 48 אויף פעטריקויער 109 און עמפפעהלט זיך אויף ווייטער די געעהרטע אבנעהמער און קויפער.

מיט אכטונג

W. BĄKOWSKA. 5833 3 1

אדוואקאט ג. וויינבערג

דלוגא 77

עמפפאנגט נור פון 5 ביז 8 נאכמיטאג. 5006 22

ט. א. אויך מיליטערזאכען און אלער ארט שתדלנות אין אלע רעגירונגס-אנשטאלטען.

פון 1/14 יולי נאוואמיעסקא № 5

EINEN MONATL. VERDIENST

von Rubel 150.— und mehr

kann jedermann dauernd erzielen, ohne Fachkenntnisse, ohne Risiko u. Kosten, mit wenig Mühe. Ganz neue, grundreelle Sache. Hunderte von Personen jeden Standes verdanken uns ihre glänzende Existenz. Man verlange sofort kostenlose Auskunft.

Adresse: Radolin-Export Co., Hees (Gelderland) Niederlande. 5848

וואסערהיילאנשטאלט

אים סאנאטאריום „אוניטאס"

פוסטא 11, עקע מיקאלאיעווסקא,

נעמפפאנגט פון 7—12 און פון 2—7 נאכמיטאג. 5621 17

מאדערנסטע איינריכטונגען און קאמפארט: דאמפף-שאטישע און אלע אנדערע דושען פון

זיצבעדער, דאמפפבעדער רוימישע און רוסישע.

וואל—פיכטעננאדעל— שוועפעל און אנדערע בעדער.

קאהלענזויערע-בעדער עהנע און מיט זאלץ (נויהיים).

זויערשטאפבעדער (Ozet). ויבראציאנס-מאסאזשע און נעהעהנליכע מאסאזשע. עלעקטרישע—פיערצעללען און גליהליכטבעדער, עלעקטריזאציאן, דיאטערמיע, ד'ארסאנוואליזאציאן, בעהאנדלונג דער מאגען מיט פרענקעל-אפאראטען.

לונגענגימנאסטיק פיר אסטמאטיקער און עמפיזעמאטיקער.

מעכאנאטעראפיע. רענטגענאינסטיטוט.

בעשטראהלונגען מיט קינסטליכער העהענזאנע (קווארצלאמפען).

5761 10 8

ספעציעל פיר

שטרימפף-פאבריקען

שמאלע לעדער-טריב-ריעמען בעסטע קוואליטעט צו מעסיגע פרייזען אויך אלע ברייטען לעדער און קאמעלהאר-ריעמען, גוטע פרימא קוואליטעט שטעטס אויף לאגער ביי

י. סימכאוויץ, ציגעל-שטר. 56

0078

Hermann Hirt

הערמאן הירט

הויך-טיעפבוי-אייזענבעטאן

טשענסטאכאוו, שקאלנא שטר. 6, טעלעפאן 624

צחייכנענעשפעטע און קענינגסהיטע, לאוראהיטע אין ראדאם.

ענגעהמונג פון בוי-ארבייטען אלער ארט אין הויך- און טיעפבוי, בערג-בוי און חימענבעטריעב. בעטאן- און אייזען-בעטאן-בויטען, וואסערבוי, פאבריקס-בויטען, האלאיזען און מארטינאייזען, קעסעל איינמויערונגען, קוימענס.

מארגען מיטוואך דען 2-טען יולי שטאטפינדעט אין פעראיין „גמילת חסדים" טאראנטא שטר. 65 (שייבלער'ס מארק) אין איינענעם לאקאל א אויסערגעוועהנליכע

אלגעמיינע פערזאמלונג

צו וועלכע מען לאדעט איין די געעהרטע מיטגליעדער.

די פערוואלטונג. 245 1

קאפשמערצען, מיגרענע

רעהמאטיזמוס און ארטרעטיזמוס טהוט גרינדליך בעזייטיגען

„מיגרענא-נערוואזין"—"Migrene-Nervosin"

צו בעקומען אין אלע אפטייקען און אפטייק-מאגאזינען, א פראשעק 10 קאפ. דער ארט געברויכען: ארויסשיטען דעם פראשעק אויף דער צונג און נאכטרינקען וואסער מיט ציטרין.

ארגינעלער „מיגרענא-נערוואזין" איז איינגינ מיט דער מארקע א „האן" "Kogut", אבער קיינמאל ניט אין אפלאטקעס. 5166 62

Zahnarzt

Karmazyn

Południowa 2.

דענטיסט קארמאזין

2 פאלודניאווא 2

ספעציאליטעט גאלדקראנען און פארצעלאן-פלאמבען. 5841

Dr. L. Klatschkin

ד"ר ל. קלאטשקין

קאנסטאנטינער 9.

ספעציאל-ארצט פיר הויט און וועגערישע קראנקהייטען. שפרעכשטונדען פון 9 ביז 1 און פון 6 ביז 8 אבענד. פיר דאמען בעזונדערעס ווארטע-צימער פון 5 ביז 6 נאכמ. 15267

אקושעריו-מאסאזשיסטין

דיפלאמירט פון הויזער. מעדיצין-אקאדעמיע אין פעטערסבורג

נעמט אן מאסאזש, געבורטען הויט-אויזשפריצונגען, ערטיילט ראטה און הילפע געהייםע פעלשטענדיגער סעקרעט. ברוסט-ענטוויקלונג.

829 10 10

אנדזשעיא 39. ו. 13. פון 12—8.

Фрейда Гершковъ Гринбергъ потеряла свой паспортъ, выдан. пос. Тысячасъ, гм. Тросекъ Холмской губ. Отдать въ полицію. 7211 3 3

די ערשטע

היילאנשטאלט-

אמבולאטאריום

פיר קאמענדע קראנקע.

פעטריקויער 45 טעלעפאן 30-13

דר. ק. בלום, נאז-, אויערן- אונד האלז-קראנקה. מאנט., דיענסט., מיטוו., דאנערשטאג. פון 1—2, פרייטאג, שבת, זונט. פון 9—10 פריה.

דר. י. ליפשיץ, קינדער-קראנקהייטען פון 1—2.

דר. מ. קאנטאר, חירורג-קראנקהייטען פון 2—3 און 7—8.

דר. מ. פאפיערני, פרויען-קראנקהייטען פון 3—4.

דר. ב. דאנבין, אויגען-קראנקהייטען געהמט אן מעגליך פון 9—10 פריה.

דר. י. שווארצוואסער, איגערליפע און נערוועזע פון 10—11 אונד 4½—5½.

דר. ל. פריבולסקי, הויט אונד וועגערישע קראנקהייטען און זאנט. דיענסט. דאנערשט. אונד פרייטאג פון 1½—2½.

מאנטאג, מיטוואך און שבת פון 8—9.

דר. שומאכער הויט און געשלעכטס-קראנקהייטען, מאנטאג, מיטוואך און שבת פון 1½—2½. דיענסטאג, דאנערשטאג און פרייטאג פון 8½—9½ אבענדס זונטאג פון 2—3.

בלוט, אורין-אנאליזען, פאקען-צעצן. אינהאלאציאן נאך סיסטעם פראפעסאר קראסמאן.

פיר אונבעמיטעלטע בעהאנדלונג 50 קאפ.

טהעאטער

„אוראניא"

34 צעגעלניאנא 34

ווי אויך דער בעוואוסטער אמעריקאנער דועט מר. און מרס. קוסטי וועלען אויספירען דעם קאמישען סקעטש מיט געזאנג

אנפאנג קאנצערט 7 אבענד. אנפאנג דער פארשטעלונג האלב 9 אבענד.

פון היינט דינסטאג ביז שבת

וויעדער פאלשטענדיגעז נייען פראגראם.

וויר האבען זיך די מיה געגעבען צו קריגען די גרויסע קרימינעלישע דראמא

באנדיטען און חיות אין 4 טיילען. אונד נאך אנדערע בילדער

די מענער בלאפען

דירעקציאן בוימגארט און קיסעלעווסקי.

CASINO

פאטהע-זשורנאל

מאדע, ליטעראטור און קונסט.

פון היינט ביז פרייטאג 2 שלאגער.

דאס אייזערנע רעכט

א שפאנענדע דראמע אין 8 טיילען.

דער גרויסער מארען

א פלוס אין פראנקרייך. הערליכע נאטור-אויפנאמען אין פארבען

אויסער'ן פראגראם: דער רעכטסאנוואלט פאר'ן גט'ן זיך!

אדער דער פעדיקור קראצפוס!? א לוסטשפיעל אין 8 אקטען. פיקאנט אבער דעצענט.

געוועהנליכע פרייזען. פלימערפרייע בילדער. אנערקענט די בעסטע מוזיק פון דער שטאדט.

ניק ווינטער

און דער מענש אונטער דער מאסקע

א שפאנענדע דעטעקטיוו דראמא אין 4 טיילען מיט ניק ווינטער אין דער הויפטראלע.

SFINKS

פאטהע-זשורנאל לעצטע נייעסטע

די עמפפינדונג פון א באכפיש

א רייצענדע אמעריקאנישע קאמעדיע.

פרייזען 15, 20 און 30 קאפ.

ZARZĄD

Zubardzkiego T-wa Wzajemnego Kredytu

ma zaszczyt podać do wiadomości iż biuro T-wa zostało przeniesione w dniu dzisiejszym na

ul. Zgierską № 13a

T-wo załatwia następ. operacje:

Przyjmuje członków z kredytem od Rb. 300— do 15000.—

Załatwia dyskonto i inkaso weksli, skupuje papiery procentowe i wydaje pożyczki pod zastaw takowych. — Przyjmuje wkłady na rachunek terminowy i awista i płaci od 4 do 6% rocznie.

Wydaje przekazy i czeki na różne miejscowości. 244

וויכטיג פאר אלע!!!

ס'איז שוין לאנג בעוויזען געווארען, אז די אלע ביז-איצטיגע מיטלען מאלען אויף צו פערטיליגען מאלען זענען נארנישט ווערט, דען סרוב ווערען די מיטלען בעלד אויסגעזעפט און די מאלען האפען זיך ווייטער טרען אין די מלבושים, פעלצען, וועש, פוטערוואר, סחורות א. ז. וו. און מאלען פון זיי א תל עולם. כדי אבער דאס צו פערהיטען, איז איצט ערפונדען געווארען פון א גרויסען דייטשען חעמיקער

א ניי מיטעל געגען מאלען

וועלכער שטייגט איבער אלע ביז איצטיגע מיטלען, אונטער'ן נאמען:

„גלאבאל"

דאס דאזיגע מיטעל איז אזוי פראקטיש, אז אין דער קורצער צייט וואס עס עקזיסטירט, איז עס שוין איינגעפיהרט אין אלע גרעסטע פעלץ-געשעפטען, מאנופאקטור-לאגערס, שניידער-געשעפטען, פריוואט-הייזער א. ז. וו. די פראקטישקייט פון דעם מיטעל בעשטעהט אין דעם, וואס מען ברויכט עס ניט צו שיטען אדער צו גיעסען, נור מען הענגט אויף דאס שאכטעל אין לאגער אדער אין שאנק און קען שוין מאל ווערט זיך מעהר ניט בעוויזען.

„גלאבאל" שפארט איין דאס איינפאקלען! „גלאבאל" פערטיליגט אלע מאלען!

„גלאבאל" איז פראקטיש און גוט! „גלאבאל" איז די אויסארבייטונג פון דער בעוואוס-טער חעמישער פאבריק פריץ שולין יוניאר לייפציג.

„גלאבאל" בעקומט מען ביים פערטרעטער:

5782 9

מ. קרעל, לאדז, דזיעלנא 9 טעל. 08-28.

Dr. L. PRYBULSKI

ד"ר ל. פריבולסקי

פאלודניאווא 2. טעל. 18-59.

ספעציאל-ארצט פיר הויט, וועגערישע אור, האאר-קראנקהייטען עט טענער-שוועכע, אויף קאסמעטישע פלעגע. בעהאנדלונג פון סיפילים נאך עהרליך האטא 606 914 אהנע בערופס שטערונג. היילונג מיט עלעקטריציטעט אונד ויבראציאנס-מאסאזש. בעהאנדלונג הויט און האר-קראנקהייטען מיט קינסטליכער העהענזאנע (קווארצלאמפען). שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד 4—9. פיר דאמען 5—6 בעזונדער ווארטעצימער.

היילאנשטאלט פיר הויט- אונד וועגערישע קראנקהייטען

ד"ר ל. פאלם, ז. גאליץ א. סט. יעלניצקי

וואולטשאנסקא 36. טעלעפאן 14-81.

אויפנאהמע שטאציאנערער קראנקער (אין איינצעלצימערן אונד אלגעמיינען קראנקען). — טעגליך אמבולאטארישער עמפפאנג אונבעמיטעלטער פאציענטען. קאנסולטאציאן 60 קאפ. 737

רענטגען-, ליכט- אונד עלעקטריציטעטס-קורען.

בלוט-אונטערזוכונג ביי סיפיליס. עלעקטרישע גליהליכט-בעדער.

שפרעכשטונדען דער אמבולאנץ: וואכענטאגס פון 8 ביז 9 אוהר פרוה, 12 ביז האלב 2 אוהר מיטאגס און 7½ ביז 8½ אוהר אבענדס. — עם זאן- און פייערטאגען: פון 8 ביז 10 אוהר פריה און 12 ביז האלב 2 אוהר נאכמיטאגס.

פאבריקאנט

איין מיטעלגער פאכמאן פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט פאבריציערט נאר נייהייטען זוכט איינען טהיילהאבער (שותף) מיט פערמעגען. אפערטען אונטער „H. M." אין די רעדאקציאן. 250

Dr. A. Grosglik

רענטגען און ליכט-הייל-אינסטיטוט.

זאכאדניא 68 טעל. 35-16.

הויט, האאר, וועגערישע און הארן-ארגאנ, קראנקהייטען. בלוט-אונטערזוכונג ביי סיפיליס בעהאנדלונג מיט רענטגענשטראהלען, קוואדרץ ליכט און האכפרעקווענץ (פערמענאליזאציאן) שפרעכשטונדען פון 8½—11½ און פון 6—8. פיר דאמען 5—6.

צאהן-ארצט

ב. הורוויץ

ציגעל-שטר. 45.

איינגאנג חמלאדניא 55.

נימט אן טעגליך פון 9 פריה ביז 8 אבענד נעמט ארויס ציינער אהנע שמערצען, קינסטליכע ציינער מיט און אהנע גומען אויס גאלד און פלאטין. גאלדענע קראנען און ברוקען-ארבייט. פיר ארבייטער און שילער אויסערגעוועהנליך בילליגער. 90

צאהן-ארצט

י. ביטענסקי

20 זגערזשער 20

געגענאיבער דער קאטאלישער קירכע שענסטע און שטארקסטע פלאמבען און קינסטליכע ציינער צו מעסיגע פרייזען.

ד"ר זילבערשטראם

Dr. J. Silberstrom

ארדינ. אים אמבולאט. פון רויטען-קרייץ

12 זאוואדזקא 12

הויט געשלעכטס אונד וועגערישע קראנקהייטען. (בעהאנדלונג מיט עהרליך-האטא 914—606) ערצטליכע קאסמעטיק. (ענטפערנונג לעסטיגער האאר, פלעקען א. ז. וו. 12—2½ 5—8 זונטאגס 11—4

ליציטאציאן

אין לאמבארד 5848

ד. וואלקאוויטש עט זאהן

פאלודניאווא 20.

פאנגט אן מיטוואך דען 16/29 יולי!

צו פערמיעטען

פון 1/14 יולי 2 צימער עם קיכע און אויך 1 צימער עם קיכע אין פארטער זאוואדזקא № 27. צו ערפאהרען ביי בער סקאסאווסקי, נאוואמיעסקא 30. 261

---

262 גוטע שטאפעריגס

וערדען געזוכט, זאוואדזקא 10 וואהנ. 27.

העררען שניידער-נעזעלען

און וויזען-נייערס וערען געזוכט. חמלאדניא שטר. 15, פ. זילבערבלאט. 259

טישלער-געזעלען

וערען געזוכט, פעטריקויער 38. 251

א ארבייטער פיר בראס-אוויזען ווירד געזוכט אויף דער פראחוינע צו ערפאהרען ביי י. שפיכט, חידזעווסקא שטר. 21. 253 2 1

לערנמעדלעך צו שאכטעל-ארבייט

וערדען געברויכט באלד געצאהלט, וו אויך חעפטערס אין די שאכטעל-פאבריק, ברזעזינער 79. 255 2 1

אויף קאנסטאנטינער 59

איזט צו פערמיעטען איין קאלאניאל-לאדען מיט אנגרענצענדער וואהנונג אדער אויף איין אנדערעס געשעפט. צו ערפראגען דארטזעלבסט ביים הירם פון 9—11 פריה אדער פון 2—4 נאכט. 256

א יונגעל ווערט געזוכט זיעלאנא 3, ביי קאצענבאגען. 257

א גוטער פאכמאן

מיט איינגעפיהרטע קונדשאפט זוכט א קאמפאניאן מיט געלד צו א גוט און זיכער געשעפט, חידזעווסקא 13 וו. 10. 63

א לאדען מיט אנגרענצענדער וואהנונג צו פערמיעטען זאפארט, אלעקסאנדראווסקא 65 ביים ווירט. 243 1

לעדערע וועקסלען

שבת 2 א ווייגער פארם. איז אין די קאוונאטשעיסטא פערלוירען געגאנגען וועקסלען אויף 50 ר' 10 ק' דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען עס אבצוברענגען געגען בעלאהנונג צו זילבערשטיין עט שטאאוועל אויף ציגעל-שטר. № 45. 7242 2 1

ס'איז פערלוירען געווארען

א פארטמעל, אין וועלכען ס'זענען געלעגען 2 וועקסלען: 1) 46 רובל מיט קאפ. אויסשטעלער מ. מ. וועבער. 2) אויסשטעלער מ. מ. וועבער. די וועקסלען ווערען פאר אונגילטיג ערקלערט. דער עהרליכער פינדער ווערט געבעטען אבצוגעבען ביי ד. קאלסקי, נאוואמיעסקא 22. 249 1

Утерянны два бланко векселя: 1) 46 руб. съ коп. выст. М. М. Веберъ 2) выст. М. М. Веберъ: Узнаются недѣйствительными. Отдать Новомѣйская улица 22. 249 1 Д. Колскій.

צו פערמיעטען

2 גרויסע צימער עם קיכע מיט בעקוועמליכקייטען 5 פענסטער פון 1/14 יולי. פאנסקא שטר. 27. צו ערפאהרען דארטזעלבסט ביים העכטער אדער שרעדניא שטר. 8 ביי ווישליצקי, טעל. 30-33. 218 3 3

מעבעל

אבריטהאלבער פון 3 צימער עם קיכע, בעשטעהענד פון 1 שלאף-צימער, סאלאהן שפייז-צימער און איינ-בירדער פון האנדמאלערע, קוכען-איינריכטונג צו פערקויפען. צו בעזיכטיגען נעבע ציגעל-שטר. 29 פראנט 1-טע עטאזשע, וואהנונג 7. 7219 3 2

מיטאגע גוטע שמאקהאפטיגע

בעקומט מען אויף ווסלאדניא 27 מיט בילליגע פרייזען, ביטע זיך איבערצייגען, אויך לאזשי פאר יונגע-לייט. 228 3 2

צו פערמיעטען

פער זאפארט אויף זגערזשער שטר. 30 פערשיעדענע וואהנונגען צו 2 צימער עם קיכע אונד צימער עם קיכע אויך ענצעלנע צימער אונד רעמיזען. צו ערפאהרען ביים ווירט שלמה גראס נאוואמיעסקא 21. 234 3 2

1, 2, 3 צימער און קיכע

מיט בעקוועמליכקייטען צו פערמיעטען, פעטריקויער 36. 5837 10 2

א פראנט-לאדען

מיט אנגרענצענדע צימער צו פערמיעטען, פעטריקויער 38. 5637 10 2

א רעמיזע אויף קעלער-צימער צו פערמיעטען, פעטריקויער 36. 5837 10 2

---

217 מעבעל

שלאפצימער: בעטען, מאטראצען, גארדעראבען, וואש-טיש אונד נאכט-טישע, שפייזצימער: קרעדענס, אטאמאנע, טיש, שטיהלע אונד-אוהר. סאלאן-מעבעל: אטאמאנע קאבינעט. סקווראווע שטר. 5 וואהנונג 6.

זאפארט צו פערמיעטען

ברזשעזשינער 2 עקע לאגעווניצקא, איינע לאדען מיט שעהנע שויפענסטער געאייגנעט פאר חערען-גארדעראבע, שוה-געשעפט, קאנדיטאריי, ווורסט, לעדער-פאבריק. צו ערפאהרען דארטזעלבסט, ביים אדמיניסטראטאר. 209 3 2

היילאנשטאלט

פיר

אויגענקראנקע

מיט שטענדיגע בעטען פאן

Dr. B. DONCHIN

פעטריקויער 69, טעל. 28-89.

שפרעכשטונדען אין אמבולאטאריום פון 10—12 און פון 4—7 נאכמיטאג. עמפפאנג פיר קראנקע פיר אפערי- רונגען אויף שטענדיגע בעטען: פיר ארמע יעדען מאנטאג פון 9—10 אומזונסט. 401 121

קאנצערט-גארטען

„מאנטייפעל"

טעגליך קאנצערט

פון ווארשעווער סימפאנישען ארקעסטער אונטער לייטונג פון ה' ברעגניסלאו שולץ. פראגעסאר פון ווארשעווער מוזיק. נעזעל. אנפאנג האלב 9, עם זאן- און פייערטאגען 8 אוהר. ענטרעע 50 קאפ. שילער 20 ק. סימפאניע-קאנצערט 75 ק., שילער 30 ק. אבאנאמענטען 4.80.

די שעהנסטע

קאליגראפישע קאנטארסקע שנעל-שריפט לערנט אויס דער בעריהמטער פר' קאליגראף ל. בערמאן, זאוואדזקא 19 אין 15 לעקציאנען. די ערגסטע צובראכענע האנדשריפט ווערט אויסגעבעסערט אויף דער שעהנסטער שריפט, וואס איז א ציהרונג פאר בוכהאלטעריע און קארעספאנדענציע. דער פרייז איז זעהר בילינ, דער וואס צאהלט איין פאר 2 שפראכען, לערנט איהר ראנדשריפט אומזונסט. דער וואס נערנט שרייבען קען זיך אויסלערנען שרייבען גוט א בריעף אין איין מאנאט. פאר ערפאלג ווערט גאראנטירט. געדענקט דעם אדרעס: זאוואדזקא 19, וו. 1.

פון אויסלאנד צוריקגעקעהרט

דר. לעווקאוויטש

הויט וועגערישע פלאוטען-לייזען אונד מענער שוואכע. ביי סיפיליס 914—606 טריפער - היילונג אהן שפריצהאניקעס דורך א נייע מעטהאדע) קאנסטאנטינער שטר. 12 נעבען וועליוס טעאטער שפרעכשטונדען פון 9—1 אונד פון 6—8 נאכמ. דאמען פון 5—6.

Dr. med. I. Izykson

ד"ר מעד. י. איציקסאן

אלעקסאנדראווסקא 37

איגערע און קינדער-קראנקהייטען. עמפפאנגט פון 10 ביז 12 פארם. און פון 5 ביז 7 נאכמיטאג. 5060

ד"ר מ. וואלפסאהן

אינערע און קינדער-קראנקהייטען

ווסכאדניא 17 טעלעפ. 04-"3"

עמפפאנגט צו הויזע פון 4 ביז 6 נאכמיטאג. און פון 9 ביז 10½ פריה אין אבלוזער-קלייניק זגיערזשער 15. 184

Dr. med. Langbard

געה. ספיסמענט אין בערלינער קליניקען וועגערישע קראנקהייטען, ספעציעל טריפער און סיפיליס נאך די נייעסטע בעהאנדלונגס-מעטהאדען

זאוואדזקא 10, טעל. 33-88.

שפרעכשט. פון 8—1 און פון 4 ביז 8½ אבענדס. 1545

Dr. med. P. Braun

קרוטקא-שטר. 4, טעל. 85-85.

געוו. אסיסט. פון בערלינער קליניקען ספעציאל-ארצט פיר הויט-וועגערישע- און געשלעכטס-קראנקהייטען, ספעצ. בעהאנדלונג דעם טריפער און סיפיליס נאך די נייעסטע מעטהאדען. עמפפאנגט פון 9—1 און פון 5—9, דאמען פון 3—5. בעזונדערעס ווארטע-צימער. 5568

עלטעסטער פעלדשער

252 י. סינדער

דער, וועלכער פראקטיצירט און פאונגאסקי'ס שפיטאל 13 יאהר וואהנט איצט שרעדניא 10, טעלעפאן 34-87. זעצט פרישע פאקען, דזשורירט אויך און דער נאכט ביי קראנקע. מחוץ אויך עלעקטריזירען.

Двойра Якубовичъ потеряла свой паспортъ, выдан. гм. Радогощъ. Отдать въ полицію. 232 3 2

Фрайдель Бирнбаумъ потеряла свой паспортъ, выдан. м. Ново-Място, Петр. губ. Отдать въ полицію. 210 3 3

ווער עס וויל אויסקורירען זיין מאגען, בעקומט ביי מיר געשמאקע היגיענישע פריוואט-מיטאגע Всходняя 70, кв. 32 J. P. 1232

---

2 שטובען און קיך

4 שטאק אין פראנט מיט בעקוועמליכקייט און עלעקטרישע ליכט צו פערמיעטען. פאלודניאווא 3. 0 5 3

צו פערמיעטען

א געהעלבעל אין מויער צו וואדע-וואסער פעטריקאווער 16. 0 5 3

---

2 צימער און קיכע

3 שטאק מיט בעקוועמליכקייטען צו פערדינגען פעטריקויער 60. 0 5 3

Фишель Зискиндъ потерялъ свой паспортъ, выдан. маг. гор. Белхатовъ, Петр. губ. Отдать въ полицію. 7247 1

אין קאנסק

בעקומט מען דעם

„לאדזער טאגעבלאט"

ביי אונזער אגענט ה' לייב נאלדמאן פיעטריקאווער גאס.

ד"ר טראכטענהערץ

Dr. Trachtenherz

זאוואדזקא 6. טעל. 76-84.

געוו. אסיסטענט דער פעטערסבורגער ספעציעלען שטאדט שפיטעלע. ספעציאל-ארצט פיר סיפיליס הויט וועגערישע קראנקהייטען אונד מענערשוואכע. בעהאנדלונג נאך עהרליך האטא 606—914 היילונג מיט עלעקטריציטעט. שפרעכשטונדען פון 8—2 און 6—9 דאמען פון 4 ביז 5. בעזונדערע ווארטע-צימער. 1468

Dr. B. Rejt

שרעדניא 5 — טעלעפאן 79-38.

ספעציאליסט אויף קראנקהייטען: הויט, האר, וועגערישע, געשלעכטס און ערצטליכע קאסמעטיק. היילונג פון סיפיליס מיט סאלווארסאן עהרליך האטא 606 און 914. היילונג מיט עלעקטריע, עלעקטראליזע (ענטפערנונג פון האר), בעלייכטונג פון קאנאל (אורעטראסקאפיע). עמפפאנג פון 9 ביז האלב 12 און פון 5—8. זונטאג און פייערטאגען פון 10—2, פאר דאמען א בעזונדער ווארטע-צימער. 5416

Тип. М. Гамбурскій и Ко. Лодзь, Цехс. 16.

Редакторъ: И. Угеръ. Издатели: Э. Гамбурскій. А. Толейбаума